

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Efektivita vymáhání dělenou správou z pohledu
Celního úřadu pro Ústecký kraj**

Bc. Kateřina Kernaševičová

© 2024 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Kateřina Kernaševičová, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Litoměřice

Název práce

Efektivita vymáhání dělenou správou z pohledu Celního úřadu pro Ústecký kraj

Název anglicky

Efficiency of enforcement by divided administration from the point of view of the Customs Office for the Ústí Region

Cíle práce

Diplomová práce se bude zabývat vymáháním pohledávek v exekčním řízení. Jedná se hlavně o efektivitu vymáhání pokut uložených Policií ČR v příkazním řízení na místě nezaplacených, nedoplatků a peněžitých plnění uložených ostatními ukladateli, které byly předány k vymáhání dělené správě – Celní správa ČR pro Ústecký kraj za období 2013- 2023.

Cílem práce bude komparace a vyhodnocení trendu vymáhání Celní správou pro Ústecký kraj za posledních 10 let s přihlédnutím ke „covid“ období 2020-2021 – před a po něm. Jedná se hlavně o počet a typ vystavených exekčních příkazů, vymožitelnost předaných nedoplatků a současně zhodnocení efektivnosti jednotlivých exekčních titulů, které Celní správa, jako správce daně nejvíce využívá.

Metodika

Teoretická část diplomové práce bude zpracována jako rešerše aktuálních právních předpisů a legislativy týkající se vymáhání daňových nedoplatků dělenou správou, vnitřních předpisů Celní správy pro Ústecký kraj a dalších relevantních zdrojů. Významnou část informačních zdrojů pak bude tvořit vnitřní databáze Celní správy a Českého statistického úřadu.

Praktická část diplomové práce bude zpracována komparativní metodou. Hlavním cílem práce bude shromáždění a základní segmentace zkoumaných dat, jejich chování v rámci celku a z pohledu stanovené časové osy. Dále pak bude vypracována syntéza zkoumaných dat a interpretace zjištěných údajů.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

daňový nedoplatek, dělená správa, exekuce, exekuční titul, insolvenční řízení, prekluzní lhůta, odklad exekuce, splátkový kalendář, nezabavitelná částka

Doporučené zdroje informací

BAXA, Josef; ČESKO. ZÁKON O SPRÁVĚ DANÍ A POPLATKŮ (1992, NOVELA 2009), ; ČESKO. ZÁKON, KTERÝM SE STANOVÍ PRAVIDLA PRO PŘÍPADY SOUBĚŽNĚ PROBÍHAJÍCÍCH VÝKONŮ ROZHODNUTÍ (2001, NOVELA 2009), ; ČESKO. DAŇOVÝ ŘÁD (2009, NOVELA 2011). *Daňový řád : komentář*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-564-9.

ČESKO, ; ČESKO. ZÁKON O MEZINÁRODNÍ POMOCI PŘI VYMÁHÁNÍ NĚKTERÝCH FINANČNÍCH POHLEDÁVEK (2011, NOVELA 2013), ; ČESKO. ZÁKON O MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCI PŘI SPRÁVĚ DANÍ A O ZMĚNĚ DALŠÍCH SOUVISEJÍCÍCH ZÁKONŮ (2013), ; ČESKO. ZÁKON O FINANČNÍ SPRÁVĚ ČESKÉ REPUBLIKY (2011, NOVELA 2013). *Daňový řád ; Finanční správa ČR ; Mezinárodní spolupráce : zákony 2014 : redakční uzávěrka k 11.11.2013*. Ostrava: Sagit, 2013. ISBN 978-80-7488-015-5.

17/2012 Sb. Zákon o Celní správě České republiky

182/2006 Sb. Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení

280/2009 Sb. Zákon daňový řád

300/2016 Sb. Zákon o centrální evidenci účtů

595/2006 Sb. nařízení o nezabavitelných částkách

89/2012 Sb. Zákon občanský zákoník

Předběžný termín obhajoby

2022/23 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Jana Boháčková Švábová, LL.M., Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 19. 3. 2023

Ing. JUDr. Eva Daniela Cvik, Ph.D. et Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 28. 3. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 06. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Efektivita vymáhání dělenou správou z pohledu Celního úřadu pro Ústecký kraj" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 18.03.2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí diplomové práce JUDr. Janě Boháčkové Švábové, LL.M., Ph.D. za odborné vedení práce a dále bych chtěla poděkovat vedoucímu odboru Správy příjmů a Vymáhání Celního úřadu pro Ústecký kraj Mgr. Richardu Oswaldovi za věcné připomínky, cenné informace a poskytnutí interních údajů ke zpracování diplomové práce.

Efektivita vymáhání dělenou správou z pohledu Celního úřadu pro Ústecký kraj

Abstrakt

Tato diplomová práce je výhradně zaměřena na výkon dělené správy Celního úřadu pro Ústecký kraj, především oddělení Správy příjmů a Vymáhání. Primárně se práce zabývá počtem a strukturou daňových nedoplatků, které jsou celnímu úřadu předávány jako obecnému správci daně ke správě a vymáhání a současně řeší skladbu a množství vydaných exekučních příkazů s ohledem na jejich účinnost a vymožitelnost. Cílem bylo vytvořit ucelený pohled na to, kolik nedoplatků je předáno, kolik z nich se předá k aktivnímu vymáhání a u kolika je vydán exekuční příkaz, případně jak jsou v průběhu času hrazeny. Vyhodnocení probíhalo na základě analýzy dat získaných z interního systému Celní správy pro Ústecký kraj a Výročních zpráv CS ČR, přičemž se prokázalo, že i když ve sledovaném období došlo k výraznému snížení předaných nedoplatků k vymáhání, počet vydaných exekucí se v této souvislosti tak dramaticky nesnížil. V závěru práce jsou vyvedeny závěry formulována některá doporučení, která by pomohla zvýšit efektivitu vymáhání u exekučního titulu na věci movité, případně při vymáhání peněžitých plnění, která jsou předávána k vymáhání Úřadem práce ČR.

Klíčová slova: správce daně, daňový nedoplatek, ukladatel, exekuce, prekluze, odpis

Effectiveness of enforcement by split administration from the perspective of Customs Office for the Ústí nad Labem Region

Abstract

This thesis is exclusively focused on the performance of the split administration of the Customs Office for the Ústí nad Labem Region, especially the Revenue Administration and Enforcement Department. Primarily, the thesis deals with the number and structure of tax arrears that are submitted to the Customs Office as a general tax administrator for administration and enforcement, and at the same time it deals with the composition and quantity of enforcement orders issued with regard to their effectiveness and enforceability. The aim was to provide a comprehensive view of how many arrears are handed over, how many are handed over for active recovery and how many are issued with an enforcement order or how they are paid over time. The evaluation was based on an analysis of data obtained from the internal system of the Customs Administration for the Ústí nad Labem Region and the Annual Reports of the CS CR, and it was shown that although there was a significant reduction in the number of arrears submitted for recovery in the period under review, the number of enforcement orders issued did not decrease so dramatically in this context. The paper concludes by formulating some recommendations that would help to increase the efficiency of enforcement in the case of writs of execution on movable property or in the recovery of monetary benefits that are handed over for recovery by the Labour Office of the Czech Republic.

Keywords: tax administrator, tax arrears, depositor, execution, preclusion, write-off

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce.....	12
2.2 Metodika.....	12
2.2.1 Teoretická část práce.....	12
2.2.2 Praktická část práce.....	13
3 Teoretická východiska	15
3.1 Celní správa České republiky.....	15
3.1.1 Právní úprava.....	15
3.1.2 Územní a věcná působnost Celní správy ČR	15
3.2 Dělená správa Celní správy České republiky.....	17
3.2.1 Právní úprava, vymezení.....	17
3.2.2 Organizační struktura.....	18
3.2.3 Procesní model dělené správy	19
3.2.4 Legislativní rámec	19
3.2.5 Aplikační vybavenost.....	20
3.3 Odbor Celního úřadu ČR Správy příjmů a vymáhání pro Ústecký kraj.....	23
3.3.1 Územní působnost a sídlo	23
3.3.2 Organizační struktura.....	24
3.4 Vybraná ustanovení týkající se vymáhání peněžitého plnění	25
3.4.1 Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád.....	25
3.4.2 Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád.....	25
3.4.3 Zákon 89/2012 Sb., občanský zákoník	26
3.4.4 Zákon č. 17/2017 Sb., o celní správě	27
3.4.5 Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení	27
3.5 Vymáhání daňových nedoplatků.....	29
3.5.1 Vymáhání.....	29
3.5.2 Exekuce.....	29
3.5.3 Nedoplatek.....	30
3.5.4 Vymáhání pohledávek u cizinců; mezinárodní pomoc při vymáhání finančních pohledávek	31
3.6 Proces vymáhání dělenou správou Celního úřadu pro Ústecký kraj	34
3.6.1 Převzetí případu, zaevidování	34
3.6.2 Vyrozumění o nedoplatku.....	35
3.6.3 Součinnostní úkony.....	36
3.6.4 Místní šetření	36
3.6.5 Nařízení exekuce, exekuční náklady.....	37

3.6.6	Námitka	38
3.6.7	Zastavení, odklad exekuce	39
3.6.8	Právní moc	40
3.6.9	Prekluze, odpisy	40
3.6.10	Insolvenční řízení – aplikace vybraných ustanovení	42
3.6.11	Dědické řízení.....	43
3.6.12	zákon č. 182/2023, o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů, tzv. „Milostivé léto“	44
3.7	Jednotlivé způsoby provedení daňové exekuce	45
3.7.1	Exekuční příkaz srážkami ze mzdy, základní nezabavitelná částka	45
3.7.2	Exekuční příkaz příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, chráněný účet	46
3.7.3	Exekuční příkaz na jinou peněžitou pohledávku.....	47
3.7.4	Exekuční příkaz prodejem movitých věcí	48
3.7.5	Exekuční příkaz prodejem nemovitých věcí.....	48
4	Vlastní práce	50
4.1	Vybraná peněžitá plnění předaná k vymáhání CÚ pro Ústecký kraj; souhrn a rozbor53	
4.1.1	Peněžitá plnění uložena Policií ČR	54
4.1.2	Peněžitá plnění uložena mobilními skupinami Celní správy ČR	55
4.1.3	Peněžitá plnění uložena Českou inspekcí životního prostředí.....	56
4.1.4	Peněžitá plnění uložena Českou obchodní inspekcí.....	57
4.1.5	Peněžitá plnění uložena Krajskou hygienickou stanicí.....	58
4.1.6	Peněžitá plnění uložena Oblastním inspektorátem práce.....	59
4.1.7	Peněžitá plnění uložena Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí ..	60
4.1.8	Peněžitá plnění uložena Úřadem práce	61
4.1.9	Peněžitá plnění uložena obcemi – blokové pokuty	62
4.1.10	Peněžitá plnění uložena Hasičským sborem.....	63
4.1.11	Peněžitá plnění uložena Veterinární správou	64
4.2	Přehled a rozbor vydaných exekučních příkazů v letech 2013–2023.....	65
4.2.1	Exekuční příkaz srážkami ze mzdy	68
4.2.2	Exekuční příkaz příkázáním pohledávky z účtu.....	69
4.2.3	Exekuční příkaz na jinou peněžitou pohledávku.....	70
4.2.4	Exekuční příkaz prodejem movitých věcí	71
4.2.5	Exekuční příkaz prodejem nemovitých věcí.....	72
4.3	Vývoj částky vymožené v exekučním řízení v letech 2013–2023.....	73
4.3.1	Odpisy nedobytných nedoplatků	74
4.3.2	Prekluze daňových nedoplatků.....	75
4.4	Výsledky a zhodnocení efektivity vymáhání CÚ pro Ústecký kraj.....	77
4.5	Vyhodnocení účinnosti exekučního řízení	78

4.6	Doporučení a návrhy k efektivnějšímu vymáhání	80
5	Závěr	82
6	Seznam použitých zdrojů	84
7	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	88
8	Přílohy	90

1 Úvod

Od 1. 1. 2006 převzala celní správa pravomoci v oblasti tzv. dělené správy, která je vykonávána na základě ustanovení § 161 zákona č. 280/2009 daňový řád. V praxi se jedná o zjednodušení postupu při vymáhání peněžitých plnění, které byly uloženy dle různých procesních zákonů odlišnými ukladatelí, ale vymáhají se jednotným způsobem, v režimu, který je zákonem použitelný a ucelený, a to dle daňového řádu. Územní působnost celní správy je rozdělena dle krajů ČR, přičemž, tato práce se výhradně zabývá dělenou správou Celního úřadu pro Ústecký kraj.

Ze zveřejněných Výročních zpráv Celní správy ČR (jako příklad uvádím naposledy zveřejněnou zprávu za rok 2022)¹, které každoročně vydává Generální ředitelství cel, vyplývá, že dělené správě jako jedné z kompetencí CS je věnován vždy jeden odstavec s komentářem k celkově vymožené částce za daný rok včetně podílu za poplatky a odvody za ekologické daně. Stejně je tomu tak i ve Výročních zprávách o vybraných činnostech Celního úřadu pro Ústecký kraj za uplynulé roky.

Ve výročních zprávách chybí rozbor činností dělené správy CS, potažmo oddělení Správy příjmů a Vymáhání. Jedná se především o analýzu předávaných peněžitých plnění či pokut určených k vymáhání, dále pak skladba exekučních příkazů, či výpočtu bazického indexu jako ukazatele meziroční změny nárůstu či poklesu vymožené částky, počtu a exekučních rozhodnutí atd.

Práce se tedy bude zabývat rozbořem uložených peněžitých plnění – ukladatelé, počet a výše, dále rozbořem druhů exekučních příkazů, vymožené částky, odpisy a prekluzemi z pohledu časového horizontu uplynulých let 2013–2023. Současně zde bude zohledněno období tzv. „covidové pandemie“ z let 2020–2021. Jaký vliv a zda mělo toto období na inkaso pokut, vydávání exekučních titulů a v neposlední řadě na složení předávaných rozhodnutí k vymáhání.

Vzhledem k tomu, že autorka práce je 10. rokem zaměstnankyní Celního úřadu pro Ústecký kraj, je průzkum proveden na tomto úřadě, kde má přístup k datům z interních zdrojů, týkajících se exekučního vymáhání.

¹ Výroční zpráva o činnosti Celní správy České republiky za rok 2022. Online. 2022. Dostupné z: https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Documents/VZ_CS_2023.pdf#page=27&zoom=100,91,69. [cit. 2024-01-25].

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Výstupem práce bude vytvoření uceleného rozboru předávaných peněžitých plnění k vymáhání, a současně vyhodnocení vývoje vymožené částky s ohledem druh a počet vydaných exekučních příkazů za uplynulých jedenáct let Celním úřadem pro Ústecký kraj. Z výsledků práce bude zjištěna efektivita vymáhání spravovaných daňových nedoplatků ve vztahu k počtu převzatých pokut a výši vymožené částky ve vybraném období 2013–2023.

Po prozkoumání dat a vyhodnocení výsledků si práce si současně klade za cíl nalézt případné nevyužité možnosti, které by vedly ke zvýšení efektivity a inkasa dlužných daňových nedoplatků.

Získané výsledky budou předloženy vedoucímu odboru Správy příjmů a vymáhání pro Ústecký kraj. Budou použity pro konkrétnější komunikaci k činnosti dělené správy a k vyhodnocení účinnosti jednotlivých vymáhacích úkonů. Vzhledem k plánovaným organizačním změnám, které proběhnou v letech 2024–2025 (sloučení jednotlivých celních úřadů do větších celků) také poslouží k detailnějšímu porovnání dělené správy slučované oblasti CÚ pro Ústecký kraj s dalšími oblastmi (Liberec, Hradec Králové, Pardubice), případně vyrovnání výkonnosti v jednotlivých oddělení v nově vzniklém území.

2.2 Metodika

2.2.1 Teoretická část práce

Teoretická část práce obecně představuje Celní správu ČR se zaměřením na kompetenci výkonu dělené správy. V práci je prezentován Celní úřad pro Ústecký kraj, zejména oddělení pro Správu příjmů a Vymáhání, které dělenou správu pro CÚ provádí.

Popis výkonu dělené správy, a především exekuční vymáhání předaných nedoplatků CÚ je zpracován formou rešerše aktuálních právních předpisů, zejména pak zákona č. 280/2009 Sb. Daňový řád, Zákon o Celní správě České republiky č. 17/2012 Sb., Zákon o úpadku a způsobech jeho řešení č. 182/2006 Sb., Zákon občanský zákoník č. 89/2012 Sb., vybraná ustanovení zákona č. 99/1963 Občanský soudní řád a další. Současně jsou v práci využity informace z metodických pokynů, vnitřních předpisů a stanovisek vydaných pro

účely vymáhání, buď Celním úřadem pro Ústecký kraj, nebo Generálním ředitelstvím cel ČR.

V rámci syntézy a řádného uchopení problematiky dělené správy budou pro svou komplexnost využity daňové publikace s komentářem *Daňový řád. Komentář. II. díl.*² a *Daňový řád. Komentář*³ a další publikace, zabývající se jednotlivými exekučními tituly, jako například *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi*⁴ či *Finanční a daňové právo*⁵.

2.2.2 Praktická část práce

Praktická část práce zabývá především průzkumem, rozbořením, analýzou a následným vyhodnocením získaných informací a číselných dat vymáhacího procesu CS pro Ústecký kraj. Jedná se především o počty předaných peněžitých plnění od vybraných ukladatelů (uvedených v kapitole 4.1), dále pak údaje o vystavovaných exekučních příkazech, inkasa dlužných částek, počtu odpisů a prekluzí s ohledem na vymožené částky.

Vzhledem k tomu, že se jedná o relativně velký objem údajů za období let 2013–2023, probíhal jejich sběr postupně, a to v průběhu druhé poloviny roku 2023, přičemž data z posledního sledovaného období byly získány v lednu 2024.

Data byla získána z interních zdrojů CS, především výběrem dat z interní elektronické zdrojové aplikace VSD (Vnitrostátní daně), určené pro evidenci subjektů a jejich platebních závazků a povinností a také exekučního inkasa. Dále pak byla využívána interní aplikace MED (Modul evidence dražeb), ze které byl exportovány údaje o druzích a počtu vystavených exekučních titulů, dále celkového počtu exekucí, insolvencí, odpisů a prekluzí. Pro srovnání s ostatními celními úřady byly použity údaje z Výročních zpráv Celní správy ČR za vybrané období a také Výroční zprávy o vybraných činnostech Celního úřadu pro Ústecký kraj. Při porovnání zatížením exekucemi byla využita data zveřejňována

² **Baxa, J., a další. 2011.** *Daňový řád. Komentář. II. díl.* Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-564-9

³ **Lichnovský, O., Ondříšek, R. a kol. 2016.** *Daňový řád. Komentář.* Český Těšín : C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-604-3

⁴ **Grossová, M. 2002.** *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi.* Praha : Linde Praha, a.s., 2002. str. 703. ISBN 80-7201-332-X

⁵ **Jánošíková, P., Mrkývka, P. a kol. 2016.** *Finanční a daňové právo.* Plzeň : Aleš Čeněk, s.r.o., 2016. str. 430. ISBN 978-80-7380-639-2

Exekutorským Úřadem ČR a při srovnávání socioekonomického statusu obyvatel Ústeckého kraje byly využity údaje z Českého statistického úřadu.

Získaná data jsou elementárně zpracovaná do přehledových tabulek a grafů. Pro ucelený pohled v rámci základních časových řad jsou zároveň jsou v práci konstruovány koeficienty a tempo růstu či poklesu (řetězové indexy) tak, aby jasně ukázaly vývoj v rámci vymáhání dělenou správou CS pro Ústecký kraj.

Výpočty bazických indexů jsou konstruovány dle daných vzorců. Pro kalkulaci je stanoven koeficient růstu (k_i), který udává, jaký násobkem hodnoty pozorované proměnné (y) v předcházejícím čase (t) je hodnota pozorované proměnné v daném čase. (Cychelský, a další, 1996 stránky 60-61).

Koeficient růstu je vyjádřen vzorcem:

$$k_i = \frac{y_i}{y_i - 1}$$

Koeficient růstu v % je vyjádřen vzorcem:

$$k_i \cdot 100$$

Tempo růstu je vyjádřeno vzorcem:

$$100k_1 - 100$$

Bazický index (b_t) je vyjádřen vzorcem:

$$b_t = \frac{y_t}{y_1}$$

Po zpracování dat do grafů a tabulek bude použita metoda komparace jednotlivých ukazatelů z pohledu sledovaných časových období i s ohledem na období výskytu pandemie Covid-19 v letech 2020 a 2021.

Zpracovaná analýza dat tedy prokáže, zda tempo růstu či poklesu evidence peněžitých plnění má vliv na počet a druhy vydávaných exekučních příkazů. Výsledkem práce bude také zhodnocení efektivity vymáhání exekučními tituly, posouzení vymožené částky z pohledu uložených exekučních příkazů a navržení možných opatření pro zvýšení výkonnosti a účinnosti vymáhání dělenou správou CÚ pro Ústecký kraj.

3 Teoretická východiska

3.1 Celní správa České republiky

3.1.1 Právní úprava

Celní správa České republiky (dále jen „celní správa“) je soustavou správních orgánů a ozbrojeným bezpečnostním sborem. Je zřízena zákonem č. 17/2012 o Celní správě České republiky. Jako orgány celní správy se zřizují Generální ředitelství cel a celní úřady, a jsou správními úřady a organizačními složkami státu, které jsou Generálnímu ředitelství cel podřízeny. Generální ředitelství cel je podřízeno Ministerstvu financí České republiky. Příjmy a výdaje celní správy jsou součástí rozpočtové kapitoly ministerstva.

3.1.2 Územní a věcná působnost Celní správy ČR

Územní působnost celní správy je dle § 2 zákona č. 17/2012 o Celní správě vykonávána na celém území ČR, a to na územích vyšších samosprávných celků (krajů) společně s celním prostorem Celního úřadu Praha Ruzyně. Sídlem Generálního ředitelství cel je město Praha. Aby bylo zajištěna rovnoměrnost pokrytí celého státu, mají kraje ještě vytvořeny územní pracoviště, viz. obrázek č. 1.

Obrázek 1: Organizační struktura úřadů Celní správy ČR

Zdroj: [Mapa celních úřadů 2021.pdf \(mfcr.cz\)](#)

Věcná působnost je uvedena v § 4 zákona č. 17/2012 o Celní správě. Hlavní činností celní správy je vykonávání obecné působnosti celního orgánu podle práva EU, vybírání cla a daní, zajišťování vybraných bezpečnostních úkolů a dodržování zákonem daných povinností. Je také generálním inkasentem – „obecným správcem daně podle správního řádu.“ (Jánošíková, a další, 2016)

Níže jsou uvedeny základní kompetence a činnosti celní správy ČR:

- Kontrola dovozu a vývozu zboží či materiálů do ČR, stanovování cla, jeho vybírání, celní řízení.
- Správa spotřebních a ekologických daní – daň z elektřiny, zemního plynu, minerálních olejů, tabáku, lihu, piva, vína atd.
- Kontrola Intrastatu.
- Trestní řízení – odhalování některých druhů kriminality – např. porušení celních a daňových předpisů, či drogová kriminalita.
- Kontrola mýta a elektronické dálniční známky.
- Vybírání a vymáhání pokut a některých poplatků pomocí tzv. dělené správy.
- Kontrola hazardních her a dodržování zákazu reklamy na nepovolené nebo neohlášené hazardní hry.
- Kontrola nelegálního zaměstnávání cizinců.
- Kontrola zaměřená na odhalování přepravy drog a jejich prekurzorů.
- Ochrana práv duševního vlastnictví.
- Ochrana volně žijících druhů zvířat a rostlin.
- Kontrola převozu finanční hotovosti.
- Kontrola omezení plateb v hotovosti.
- Zákazy a omezení bezpečnostního charakteru. (Celní správa, 2022)

3.2 Dělená správa Celní správy České republiky

3.2.1 Právní úprava, vymezení

Od roku 1993 je správa daní upravena právním předpisem, nejprve zákonem o správě daní poplatků⁶, později daňovým řádem. (Karfíková, a další, 2018 str. 165) Od 1. 1. 2006 převzala celní správa pravomoci v oblasti tzv. dělené správy, která je vykonávána na základě ustanovení § 161 zákona č. 280/2009 daňový řád. Ten stanoví, že k dělené správě dochází, je-li rozhodnutím orgánu veřejné moci, který není správcem daně, vydaným při výkonu veřejné moci uložena platební povinnost k peněžitému plnění určenému do veřejného rozpočtu a postupuje-li se při jeho placení podle tohoto zákona nebo podle jeho jednotlivých ustanovení. To platí i tehdy, pokud vznikla platební povinnost k peněžitému plnění určenému do veřejného rozpočtu přímo ze zákona bez vydání rozhodnutí.⁷

V praxi to znamená, že správní úřady jako například Úřady práce, Česká zemědělská a potravinářská inspekce, policie ČR, či některé městské obvody a další správní orgány uloží fyzickým nebo právnickým osobám povinnost zaplatit poplatky, odvody, úroky, penále z prodlení a úhrad, pokuty atd., které jsou v dané míře příjmem státního rozpočtu a při jejich správě se postupuje dle daňového řádu, ale sami je nevymáhají a v některých případech ani nevybírají. Jde o situaci, kdy je celní úřad v postavení správce daně, a to jak v evidenci platebních povinností, jejich inkasa nebo vymáhání a následného odvodu.

Obecně mohou nastat v rámci dělené správy dvě situace. A to, pokud orgán veřejné moci uloží peněžité plnění a následně předá správu tohoto plnění správci daně (celnímu úřadu), nebo pokud orgán veřejné moci předá správci daně peněžité plnění, která nebyla uhrazena dobrovolně a bude se tedy jednat o následné vymáhání (Lichnovský, a další, 2016 str. 601), např. pokuty na místě nezaplacené, vydané Policií ČR.

Smysl dělené správy lze spatřovat v tom, že zvyšuje aplikovatelnost procesní úpravy daně daňovým řádem na peněžité plnění, které sama o sobě nemají povahu daně a nejsou

⁶ Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

ukládány podle daňového zákona, ale lze je takto evidovat či vymáhat. (Baxa, a další, 2011 str. 991)

V praxi se jedná o zjednodušení postupu při vymáhání uložených peněžitých plnění, které byly uloženy dle různých procesních zákonů různými ukladateli, ale vymáhají se jednotným způsobem, v režimu, který je zákonem použitelný a jednotný, a to dle daňového řádu. Správce daně se tedy jako substitut vyskytuje především v procesních ustanoveních daňového práva. (Grůň, 2009 str. 167)

Celní orgány při výkonu svých kontrolních kompetencí (např. kontrola plnění povinností, které ukládá zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, zákon. č. 61/1997 Sb., o lihu, zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu atd.) vedou řízení o přestupcích, ve kterých vystupují v pozici správního orgánu zmocněného příslušným právním předpisem k rozhodování o tom, zda byl či nikoli porušen příslušný právní předpis, resp. zda byla naplněna skutková podstata příslušného přestupku, a pokud ano, jsou oprávněny ukládat peněžité sankce (pokuty) či jiná sankční opatření. Jedná se o tzv. dělenou správu procesní, kdy celní orgány v řízení odlišném od správy daní vydají rozhodnutí, jímž uloží peněžitou sankci (pokutu), kterou následně ve fázi jejího placení a vymáhání budou dle příslušných ustanovení daňového řádu v postavení správce daně spravovat. (Hortová, Z., 2021)

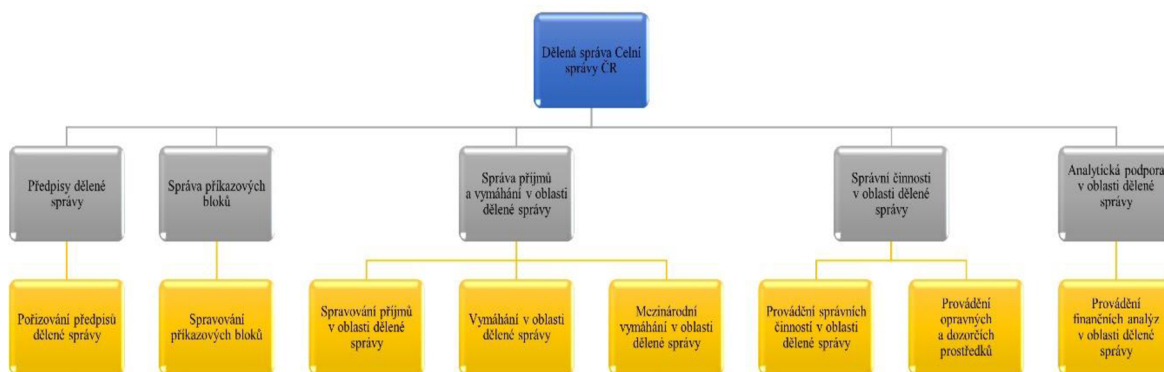
3.2.2 Organizační struktura

Dělená správa celní správy je vykonávána na každém územním pracovišti (obrázek č. 1) tak, aby bylo rovnoměrně pokryto územní vymezení působnosti celní správy. Jedná se o tzv. decentralizaci výkonu dělené správy. Agendu evidence, správy příjmů a vymáhání peněžitých plnění je prováděn na oboru 4 – Správa příjmů a vymáhání a vykonávají ji občanskí zaměstnanci, kterých je v současné době 501, jejichž pracovní vztah je určen zákoníkem práce, nikoliv zákonem o služebním poměru. Odbory 4 všech celních úřadů jsou vždy rozděleny na 2 oddělení (oddělení 41 - Správa příjmů a oddělení 42 - Vymáhání), které spolu spolupracují, jejich činnost je na sebe navázána a propojena a je hlavním pilířem výkonu dělené správy celní správy.

3.2.3 Procesní model dělené správy

Procesní model veřejné správy celní správy (obr.2) je ještě dále rozpracován na jednotlivé činnosti a úkoly a rozdělen dle daných kompetencí (příloha 1). Jedná se o rozčlenění úkonů a působností dle vlastníka procesu, a to na celní úřad a generální ředitelství cel.

Obrázek 2: Procesní model dělené správy

Zdroj: Vlastní zpracování, Celní správa ČR. Procentní model CS. Intranet CS ČR. 2023

3.2.4 Legislativní rámec

Základní legislativní rámec při práci s osobními daty a údaji, dotazování do základních registrů, součinnostních dotazů, dokazování, nařízení exekuce apod., ze kterého celní správa při výkonu dělené správy vychází, se mj. skládá z těchto zákonů:

- Zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, který vymezuje obsah základních registrů, informačního systému základních registrů a stanoví práva a povinnosti, které souvisí s jejich vytvářením, užíváním a provozem. Prostřednictvím tohoto zákona je rovněž zřízena Správa základních registrů (SZR) včetně vymezení základních kompetencí.
- Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, ve znění pozdějších předpisů, který stanoví práva a povinnosti správců informačních systémů

veřejné správy (ISVS) a dalších subjektů, jež souvisejí s vytvářením, užíváním, provozem a rozvojem informačních systémů veřejné správy.

- Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje zřízení datových schránek (DS), včetně zřízení datových schránek orgánů veřejné moci (OVM), definuje a vymezuje ISDS, včetně vazby ISDS na evidenci obyvatel, autorizovanou konverzi dokumentů.
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje postup orgánů, které vykonávají působnost v oblasti veřejné správy. Zákon o základních registrech tyto definované postupy rozšiřuje o povinnost OVM využívat při své činnosti referenční údaje obsažené v příslušném základním registru, viz § 5 odst. 1 zákona č. 111/2009 Sb.
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů (Generální ředitelství cel, 2016).

3.2.5 Aplikační vybavenost

Celní správa jako orgán veřejné správy využívá dostupné interní i externí aplikace k výkonu své činnosti v souladu s výše uvedenými zákony. Trendem v současné době je jak digitalizace procesů, tak jejich zjednodušení a zrychlení při zachování dodržení všech legislativních norem. Některé aplikace jsou společně využívány orgány veřejné správy, jako např. ADIS (automatizovaný daňový informační systém), který je primárně určen pro správu daní Finanční správy ČR, ale některé jeho funkcionality jsou otevřené i pro orgány celní správy. V práci nejsou uvedeny všechny dostupné aplikace, ale jen ty, které dělená správa nejvíce využívá ke své činnosti:

- **VSD – Vnitrostátní daně**

Tato aplikace je hlavní a současně stěžejní pro činnost dělené správy CS. V tomto programu dochází k evidenci subjektů a jejich platebních závazků a povinností. Systém je propojený s aplikací CRS (centrální registr subjektů) a zapisují se zde veškeré dostupné údaje u povinných fyzických osob či společností, případně cizinců a osob bez přiděleného rodného čísla. Současně se zde zapisují veškeré informace o uložených platebních povinnostech, poplatcích, úrocích, pokutách atd. Jedná se o primární systém, ze kterého čerpají data další aplikace. Pro ukázkou je uvedeno několik funkcí, jako například návrhy na odpis či prekluzi nedoplatků, vytváření platebních poukazů k bezhotovostním převodům, finanční uzávěrky, kontrola insolvenčí, vytváření úroků z posečkání či splátkových kalendářů. Aplikace je nastavena tak, aby správce daně pracoval pouze s údaji, které spadají do místní příslušnosti daného celního úřadu (obr. 1). Tzn., že každý celní úřad vidí pouze „své“ nedoplatky či povinnosti, které v systému zaevidoval.

- **CRS – Centrální registr subjektů**

Informační systém CRS využívají správci daně při vyhledávání aktuálních informací, týkajících se subjektů. Jedná se především o osobní údaje, adresu trvalého či přechodného pobytu, aktuálního zaměstnavatele, případně pobírání nemocenské či důchodu. Dále pak například údaje o vlastněných nemovitostech, vozidlech, zbraních či bankovních účtech. Jedná se o systém, který obsahuje citlivá data, která nejdou veřejně přístupná, a proto je uživatel povinen vždy řádně identifikovat prováděný dotaz v kolonce „Důvod dotazu“. Identifikací důvodu dotazu se rozumí číslo jednací, spisová značka, číslo trestního spisu nebo jiný jedinečný identifikátor, podle kterého lze jednoznačně zjistit, pro který konkrétní účel byl dotaz proveden.

- **CEPAN – Centrální evidence přeplatků a nedoplatků**

Tento systém je využíván jak celní, tak finanční správou ČR. Jak už je patrné z názvu, jedná se o ucelený přehled všech přeplatků ale i nedoplatků, které jsou evidované na osobním účtu daného subjektu u orgánů finanční či celní správy, a to v celé České republice. Lze zde rozklíčovat výši všech nedoplatků, jejich místo zaevidování (konkrétní celní či finanční úřad), případně druh daně (například nedoplatek na dani z příjmů fyzických osob). Správce daně využívá tento systém především při žádostech o převedení přeplatků na

splatné nedoplatky u jiných celních úřadů, také při „testu vratitelnosti“ u vracení přeplatků (Hanáková, P., 2022) , nebo při vystavování Potvrzení o bezdlužnosti.

- **MED – Modul evidencí a dražeb**

Aplikace Modul exekucí a dražeb je jednou z hlavních částí informačního systému celní správy. Aplikace MED byla vyvinuta jako otevřený systém, který umožní vymáhat nedoplatky vznikající nejen ve všech fiskálních oblastech, které má ve své správě celní správa, ale případně i o nedoplatky z jiných než interních zdrojů celní správy. Jde o nedoplatky z celního řízení, z oblasti správy spotřebních daní a nedoplatky z oblasti tzv. dělené správy. Aplikace sleduje veškeré právní úkony spojené s vymáháním dlužné částky, a to od převzetí požadavku na vymáhání ze zdrojové evidence až po úplné vymožení dlužné částky včetně exekučních nákladů, nebo po zastavení či zrušení vymáhání, případně po promlčení nebo prekluzi vymáhaného nedoplatku. Dále aplikace MED řeší i administrativní lhůty, vytváří všechna nezbytná rozhodnutí.

- **E-Sat – Spisová agenda**

Aplikace je určena pro evidenci veškerých příchozích, odchozích a interních dokumentů celní správy. Je propojena se systémem datových schránek a také s centrálním registrem subjektů, kvůli aktualizaci doručovacích adres. Agenda také spolupracuje s aplikacemi Vnitrostátní daně a Modul evidencí dražeb. Vytváří všem rozhodnutím čísla jednací, zakládá věcné a typové spisy, eviduje skartační lhůty. Jedná se o ucelený dokumentový systém.

- **Externí informační systémy**

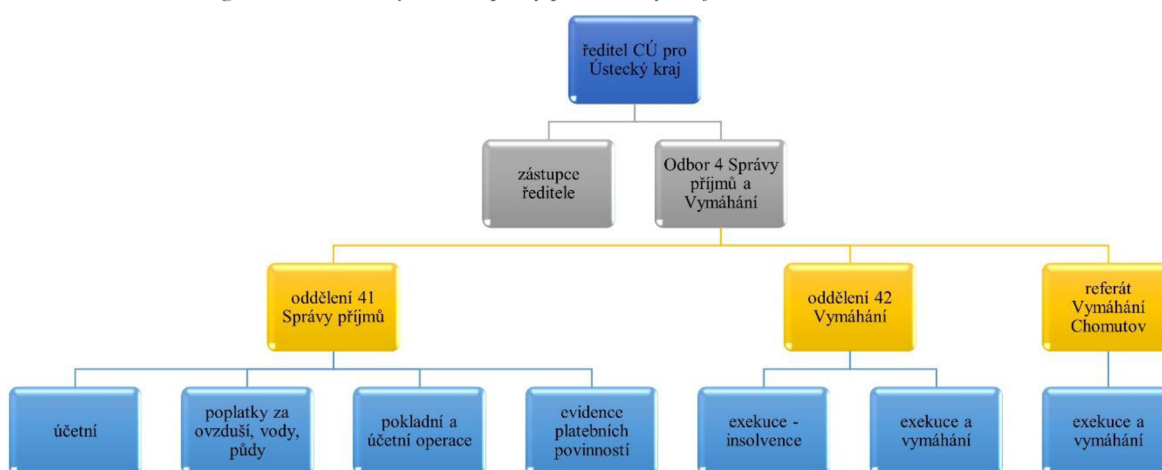
Níže jsou uvedeny některé veřejně dostupné databáze, které celní správa také využívá. Jedná se především o Insolvenční rejstřík, ARES (administrativní registr ekonomických subjektů), ADIS (automatizovaný daňový informační systém), EDOS (informační systém pátrání a dohledu), RŽP (portál živnostenského podnikání) a další.

3.3 Odbor Celního úřadu ČR Správy příjmů a vymáhání pro Ústecký kraj

3.3.1 Územní působnost a sídlo

Dle ustanovení § 6 a 8 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, Celní úřad pro Ústecký kraj vykonává svou působnost na celém území Ústeckého kraje a jeho sídlem Ústí nad Labem. Odbor Správy příjmů a vymáhání se skládá ze dvou územních pracovišť, kdy hlavní místo výkonu dělené správy je umístěno v Ústí nad Labem a současně bylo vyhláškou ministerstva financí č. 328/2020 ze dne 24. 7 2020, o územních pracovištích celních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech, stanoveno detašované pracoviště v Chomutově.

Obrázek 3: Schéma organizační struktury dělené správy pro Ústecký kraj

Zdroj: Vlastní zpracování, intranet CS ČR

3.3.2 Organizační struktura

Na odboru Správy příjmů a vymáhání pro Ústecký kraj je k 30. 6. 2023 zaměstnáno celkem 50 zaměstnanců. Dle obrázku č. 3 jsou pracovníci rozděleni podle oddělení a sídla pracoviště. Vedoucí odboru 4 je přímo podřízený řediteli Celního úřadu pro Ústecký kraj a vedoucí oddělení 41 a 42 jsou přímo podřízeni vedoucímu odboru.

Na oddělení Správy příjmů pracuje v současné době 17 zaměstnanců, kde má každý přidělenou agendu ke zpracování. Jedná se o základní rozdělení činnosti na účetní a finanční zpracovávání úhrad a převodů, evidenci, zapisování a kontrola platebních výměrů a pokut, popřípadě evidenci poplatků za dočasné odnětí půdy a vody, zpracovávání žádostí o bezdlužnosti apod. Na tomto oddělení se pracovníci primárně zabývají správou doručených rozhodnutí do jejich splatnosti. Po uplynutí lhůty pro úhradu je předávají dále na oddělení vymáhání.

Na oddělení Vymáhání pracuje celkem 32 zaměstnanců, kde má každý přidělené „portfolio“ dlužníků ke komplexní správě, kde je primární činností vymáhání nedoplatků. V roce 2023 se množství řízení, které má oddělení přiděleno k vymáhání (platební povinnosti po splatnosti), pohybuje kolem počtu 35000. Současně mají pracovníci oddělení přidělenou některou z dalších kompetencí, jako např. přihlašování pokut do dědického řízení, přihlašování nedoplatků do insolvenčí, správu a vymáhání tzv. „velkých dlužníků“ s aktuálním dluhem nad 200 000 Kč, vymáhání úročených nedoplatků na spotřebních daních, výkon mobiliární exekuce, zpracovávání odpisů nedoplatků a jejich prekluzí, nebo vytváření a správa splátkových kalendářů.

Zároveň někteří pracovníci oddělení Vymáhání vykonávají tzv. místní šetření, kdy vyjíždějí dle předem stanoveného plánu za dlužníky do místa jejich bydliště s účelem je informovat o existenci dluhu, možnosti nařízení exekuce, zjištění zabavitelného majetku, případně dlužnou částku vymoci na místě.

3.4 Vybraná ustanovení týkající se vymáhání peněžitého plnění

3.4.1 Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Celní správa při vymáhání nedoplatků primárně postupuje v souladu se zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád. Základem je ustanovení § 161 uvedeného zákona, který definuje pojetí výkonu dělené správy, a to jak v rovině procesní, tak v rovině věcné. Odst. 2 § 161 zároveň říká, že orgán veřejné moci věcně příslušný ke správě placení peněžitého plnění je v tomto rozsahu správcem daně.⁸ Tzn., že obecným správcem daně je v tomto případě Celní správa ČR.

Správce daně při vymáhání nedoplatků postupuje dle právního uspořádání daňového řádu, které je upraveno v třetí části hlavě páté a dílu pátém, zejména dle § 175–232. Současně však § 177 daňového řádu říká, že „Nestanoví-li zákon jinak, postupuje se při daňové exekuci podle občanského soudního řádu.“ O.s.ř. má v daňovém řízení subsidiární postavení a jeho ustanovení by měla být aplikována přiměřeně, nelze jej tedy aplikovat a interpretovat doslovně. Z ustanovení o. s. ř. se tak použije vše, co není vyloučeno odlišnou úpravou daňové exekuce v daňovém řádu. (Baxa, a další, 2011 str. 1091)

3.4.2 Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

Pravomoci správce daně, co by exekučního orgánu upravuje daňový řád, naproti tomu, pokud správce daně vystupuje v pozici oprávněného, použijí se přiměřeně ustanovení o.s.ř. Z uvedeného lze usuzovat, která obecná ustanovení lze při výkonu rozhodnutí uplatnit. Jedná se o ustanovení hlavy první části šesté o.s.ř.:

- § 256 – přechod práv a povinností z exekučního titulu,
- § 261a – materiální vykonatelnost exekučního titulu,
- § 262 – splnění podmínek či vzájemné povinnosti,
- § 262a – postižení majetku ve společném jmění manželů,
- § 263 – rozsah a přiměřenost exekuce,
- § 264 – vhodnost způsobu exekuce

⁸ § 106 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb. správní řád – exekučním správním orgánem, který na žádost správního orgánu uvedeného v § 105 odst. 1 písm. a) nebo osoby oprávněné z exekučního titulu provádí exekuci na peněžité plnění, je obecný správce daně místně příslušný podle zvláštního zákona, nestanoví-li zákon, že exekučním správním orgánem je správní orgán uvedený v § 105 odst. 1 písm. a

- § 264 odst. 2 – vyloučení majetku ve společném jmění manželů (Baxa, a další, 2011 str. 1092)
- § 276 – § 303 rozsah srážek
- § 312 – § 314a – jiné peněžité pohledávky
- § 317 – pohledávky nepodléhající výkonu rozhodnutí. (Breburda, 2021 str. 438)

3.4.3 Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Při výkonu rozhodnutí se správce daně v určitých případech řídí ustanoveními danými občanským zákoníkem, které upravují vzájemná práva a povinnosti soukromého práva, které je nezávislé na uplatňování práva veřejného. Tato norma je svým obsahem velmi rozsáhlá, a proto jsou zde uvedeny pouze ty ustanovení, se kterými se správce daně při vymáhání setkává nejčastěji. Jedná se především o úpravu společného jmění manželů, výlučný majetek a spoluvlastnictví. Dále omezení svéprávnosti, opatrovnictví a dluhy postihující dědice. V neposlední řadě je to zastupování právnických osob, jejich sídlo i zánik. Jedná se o tyto vybrané ustanovení:

- § 55–65 – omezení svéprávnosti,
- § 465–485 – opatrovnictví člověka,
- § 708–734 - manželské majetkové právo,
- § 1140–1149 - oddělení ze spoluvlastnictví a zrušení spoluvlastnictví,
- § 1701–1713 – dluhy postihující dědice.⁹

⁹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-9-6]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

3.4.4 Zákon č. 17/2017 Sb., o celní správě

Tento zákon upravuje činnost Celní správy České republiky jako celku, a to včetně výkonu dělené správy. Základní součástí nařízení daňové exekuce je § 6 a 8 celního zákona, o místní příslušnosti a věcné působnosti. Jak již bylo uvedeno v úvodní kapitole (3.1.1.), toto ustanovení určuje místní příslušnost správce daně dle vyšších územních celků – krajů. Ustanovení tedy říká, že pokud bude peněžité plnění uloženo v příslušném správním orgánem konkrétního kraje, tak i v tomto kraji bude vymáháno celním úřadem.

V případě exekuce na peněžité plnění na základě žádosti obecního úřadu podle ustanovení § 106 odst. 2 správního řádu, je místní příslušnost určována podle ustanovení § 13 odst. 1 daňového řádu, a místní příslušnost je tak stanovena:

- a) u fyzické osoby jejím místem pobytu
- b) u právnické osoby jejím sídlem
- c) nelze-li určit místní příslušnost podle ustanovení § 13 daňového řádu, je místně příslušný Celní úřad pro hlavní město Prahu. (Klímová, a další, 2023)

3.4.5 Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení

Při vymáhání peněžitých plnění může nastat situace, kdy subjekt (dlužník), vzhledem ke svým majetkovým poměrům, podá u některého z krajských soudů návrh na insolvenční řízení čili oddlužení. Tato situace ovlivňuje vymáhání některých nedoplateků, a to jak u probíhajících exekučních řízení, tak u nově vzniklých nedoplateků. Správce daně tak může uplatnit nedoplatek přihlášením do insolvenčního řízení, nebo přihlášením do veřejné dražby. Spíše, než o možnost volby takového vymáhání se jedná zákonem poskytované zmocnění (Lichnovský, a další, 2016 str. 632).

Insolvenční zákon jasně vymezuje pohledávky – mimosmluvní sankce, které jsou vyloučeny ze všech způsobů řešení úpadku a nelze je tedy přihlásit jako pohledávky u insolvenčního soudu. V případě rozhodnutí o splnění podmínek oddlužení pak správce daně kontroluje, zda byl subjekt osvobozen od placení pohledávek, které nebyly zahrnuty v oddlužení, případně, zda může vymáhat dále. Současně insolvenční zákon řeší vliv insolvenčního řízení na běh prekluzní lhůty nedoplateků. (Brázdilík, D., 2021) Vybraná ustanovení týkající se vymáhání peněžitého plnění:

- § 140e – výkon rozhodnutí a exekuce
- § 170 – vymezení pojmu mimosmluvní sankce a pohledávky, které se v IŘ neuspokojují
- § 173 – podání přihlášky
- § 389 – oddlužení
- § 407 - § 411 – účinky schválení oddlužení
- § 412b – přerušení a prodloužení průběhu oddlužení
- § 414 – osvobození dlužníka od placení pohledávek.¹⁰

¹⁰ Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-9-6]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

3.5 Vymáhání daňových nedoplatků

3.5.1 Vymáhání

K vymáhání nedoplatků přikročí správce daně, když daňový subjekt nesplní své daňové povinnosti a neuhradí nedoplatek dobrovolně. Vymáhání jako takové je širší pojem nežli pojem daňová exekuce, resp. exekuční řízení. V praxi se jedná o soubor úkonů a postupů, který má za úkol vést k vymožení nesplacených daňových povinností. S vymáháním jsou spojeny také další a tuto činnost rozšiřující instituty jako například součinnostní úkony, správa samostatného daňového spisu, týkajícího se vymáhání či provádění místních šetření. (Lichnovský, a další, 2016 str. 630).

3.5.2 Exekuce

Exekuce neboli výkon rozhodnutí slouží k nucené realizaci pravomocného rozhodnutí soudu nebo státní správy. Účelem exekučního řízení je uspokojení přiznaných práv oprávněných osob nebo orgánů vůči povinným, a to nuceným zásahem státu. Výkonem rozhodnutí je realizován procesně právní vztah mezi věřitelem (stát) a dlužníkem (oprávněný či povinný), založený pravomocným rozhodnutím, na jehož základě je dlužník povinen něco plnit. (Grossová, 2002 str. 16). Daňová exekuce upravená v §177 DŘ se týká pouze peněžitého plnění, což se promítá i ve výčtu exekučních titulů. Exekučním titulem tak může být:

- výkaz nedoplatků (sestavený z údajů evidence daní),
- vykonatelné rozhodnutí, kterým je stanoveno peněžité plnění (např. rozhodnutí o uložení pokuty v blokovém řízení),
- vykonatelný zajišťovací příkaz (Baxa, a další, 2011 str. 1074).

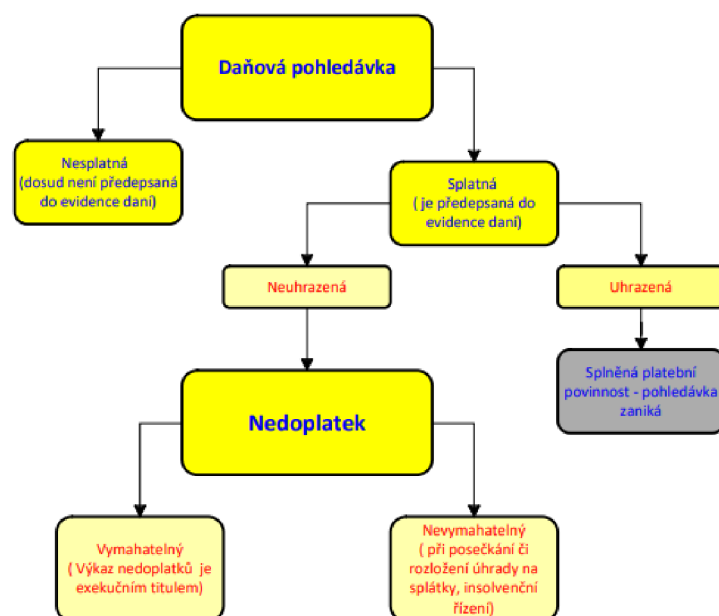
Dle § 178 odst. 5 DŘ lze daňovou exekuci nařídit těmito způsoby:

- srážkami ze mzdy,
- příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb,
- příkázáním jiné peněžité pohledávky,
- postižením jiných majetkových práv,
- prodejem movitých věcí, nebo
- prodejem nemovitých věcí.

3.5.3 Nedoplatek

Dle §153 DŘ lze nedoplatek definovat jako částku daně, která není uhrazena a uplynul již den této splatnosti, současně se jako nedoplatek považuje příslušenství daně, u něhož uplynul den splatnosti, popřípadě též neuhrazená částka zajištěné daně.¹¹ O nedoplatku lze tedy hovořit pouze v případě, že došlo ze strany daňového subjektu k porušení povinnosti a nedošlo k včasnému zaplacení daně. Daň v tomto případě představuje poplatky, odvody, úroky, penále z prodlení a úhrad, pokuty atd. Daňový subjekt je od okamžiku porušení této povinnosti označován jako dlužník. (Baxa, a další, 2011 str. 922). Daňový řád pokutám jako peněžitému plnění v rámci dělené správy přiznává charakter daně pouze v určitém rozsahu, konkrétně v rozsahu samotného placení. Dále je zapotřebí rozlišovat, zda se jedná daňový nedoplatek vymahatelný či ne. Vymahatelný nedoplatek je takový, který nabyl právní moci dle §139 odst. 3 DŘ, a tudíž je možné ho pravomocně vymáhat. Pro účely vymáhání dělenou správou je nedoplatek definován jako neuhrazené peněžité plnění, kdy příjemcem tohoto plnění je státní rozpočet.

Obrázek 4: Schéma vzniku vymahatelného nedoplatku

Zdroj: vlastní zpracování.2023

¹¹ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-9-11]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

3.5.4 Vymáhání pohledávek u cizinců; mezinárodní pomoc při vymáhání finančních pohledávek

Při vymáhání peněžitých plnění či pokut uložených cizincům na území České republiky postupují orgány celní správy dle daňového řádu. Jedná se o velmi problematickou oblast, neboť se jen velmi těžko hledá možnost nedoplatek exekučně vymocit. V případě, že se jedná o občana jiného státu, který přes ČR jen projíždí, je prakticky nemožné pokutu exekučně postihnout.

Důležité jsou součinnostní úkony s bankami na území ČR, kdy lze zjistit, zda dlužník-cizinec vlastní v ČR živý bankovní účet s kladným zůstatkem. Důležitou informací je, zda je na účtu pohyb – pak lze exekuční příkaz příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb zaslat i do zahraničí. Je však nutné brát ohled na efektivitu a hospodárnost vymáhání – například cena doručení do zahraničí.

V případě exekučního příkazu srážkami ze mzdy se postupuje obdobně. V rejstříku Centrálního registru subjektů v záložce cizinci a unijní pracovníci je nutné dohledat aktuálního zaměstnavatele v ČR, případně pokud se jedná o cizince ve výkonu trestu, pak ověřit, zda je ve věznici pracovně zařazen.

Dne 1.1. 2022 vešel v platnost zákon č. 418/2021 Sb., kterým se novelizuje zákon o Policii České republiky, zákon o Celní správě České republiky, zákon o obecní policii a zákony související. Pokud celníci či policisté při kontrole vozidla zjistí, že řidič nebo provozovatel vozidla nezaplatil splatnou pravomocně uloženou pokutu dle zákonů o silničním provozu, zákona o silniční dopravě nebo zákona o pozemních komunikacích (za tzv. „dopravní delikty“), mohou nově požadovat na místě kontroly její uhrazení. V případě, že by pokuta nebyla na místě uhrazena, mohou zadržet tabulky registrační značky vozidla nebo zabránit odjezdu vozidla tzv. botičkou. (Celní správa České republiky). I toto je cesta, jak přimět cizí stání příslušníky k úhradě daňového nedoplatku. Jedná se především o zahraniční provozovatele, kterým přes Českou republiku tranzitují kamiony s neuhrazenými dopravními pokutami či neuhrazeným mýtem a takto je možné je přinutit k jejich úhradě.

Mezinárodní pomoc při vymáhání finančních pohledávek má v gesci oddělení Generálního ředitelství cel 303 – Daňového procesu. Není tedy kompetencí běžného vymáhacího procesu na krajské úrovni, tedy ani na oddělení Vymáhání v Ústeckém kraji. CÚ může prostřednictvím GŘC požádat kontaktní orgán jiného státu o vymáhání, nebo o předběžné opatření, pokud jeho pohledávka splňuje dané podmínky¹².

(Brázdilík, D.; Klímová, L., 2021) Generální ředitelství cel je pověřeno Ministerstvem financí (nadřazeným ústředním orgánem státní správy odpovědným za kontakty s Evropskou komisí ohledně provádění mezinárodní pomoci) k výkonu působnosti dílčího kontaktního orgánu.

Základní právní předpisy, upravujícími problematiku provádění mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, jsou:

- zákon č.471/2011 Sb. o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů,
- směrnice Rady 2010/24/EU o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření,
- prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1189/2011
- prováděcí rozhodnutí Komise K (2011) 8193 ze dne 18.11.2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením směrnice Rady 2010/24/EU o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření

12

- a) dlužná částka odpovídá částce, která činí nejméně 1 500 EUR. Vzhledem k tomu, že podmínky pro zaslání žádosti do jiného státu nejsou limitovány minimální částkou finanční pohledávky, ke které se žádost vztahuje, lze požádat o vymáhání nebo o předběžné opatření i nižší finanční pohledávky než 1 500 EUR.
- b) pohledávku lze vymáhat podle tuzemských právních předpisů,
- c) finanční pohledávka nebo původní titul pro vymáhání není v ČR napaden.,
- d) neuplynulo-li více než 5 let ode dne splatnosti finanční pohledávky a dnem podání první žádosti o poskytnutí mezinárodní pomoci.,
- e) byly využity všechny postupy určené tuzemskými právními předpisy pro vymáhání finanční pohledávky, kdy:
 1. je zřejmé, že v ČR neexistují aktiva k vymáhání, nebo že takové postupy nepovedou k úplnému uhrazení finanční pohledávky, a tuzemský kontaktní orgán má konkrétní informace uvádějící, že dotyčná osoba má aktiva v dožádaném státu, nebo
 2. by uplatnění těchto postupů vedlo k nepřiměřeným obtížím.

- nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie
- úmluva o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech ve znění Protokolu z roku 2010, kterým se mění Úmluva o vzájemné správní pomoci v daňových záležitostech a který vstoupil v platnost dne 1. 6. 2011, vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv č. 2/2014
- dohoda o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii (2019/C 384 I/01) ze dne 12. 11. 2019 uveřejněna v Úředním věstníku Evropské unie, a související dokumenty.

3.6 Proces vymáhání dělenou správou Celního úřadu pro Ústecký kraj

Jak již bylo zmíněno v kapitole 3.5.1, proces vymáhání je širší pojem nežli samotná exekuce. Zahrnuje v sobě kroky, které v rámci celého procesu nemusí nutně vést až k samotnému nařízení a výkonu exekuce, ale díky nim může dojít k úhradě nedoplatku tak, aby nebylo nutné exekuční příkaz vydat. Primárně se jedná o zasílání vyrozumění o nedoplatku, párování došlých plateb, převádění a párování přeplatků, které jsou evidovány na osobním účtu dlužníka u jiných celních úřadů či finanční správy před vydáním samotné exekuce.

Také sem můžeme zahrnout místní šetření, kdy jsou dlužníci osobně konfrontováni s výší svého nedoplatku a je jim nabídnuta možnost uhradit jej před vydáním exekuce tak, aby se tak vyhnuli navýšení nedoplatku o exekuční náklady, případně si podat žádost o splátky. Současně proces vymáhání obsahuje takové kroky, jako je přihlašování pohledávek do insolvenčního či dědického řízení, případně do likvidací. V neposlední řadě je součástí vymáhání zařazování některých nedoplatků do nedobytných pohledávek, případně jejich odepisování z důvodu proběhlé prekluzní lhůty.

3.6.1 Převzetí případu, zaevidování

Základní úkon v rámci agendy správy příjmů celního úřadu je převzetí a zaevidování rozhodnutí, platebních povinností a pokut, které k evidenci a vymáhání zasílají jednotlivé správní úřady čili ukladatelé. Tyto jsou zasílány ve většině případů elektronicky datovou schránkou (jednotlivá rozhodnutí jsou převedena do elektronické podoby a ověřeny pomocí autorizované konverze) a současně jsou celnímu úřadu doručeny fyzicky (originál rozhodnutí, příp. jeho ověřená kopie) s vyznačením právní moci a doručení, pokud se od tohoto data odvíjí datum splatnosti. Ta rozhodnutí, která přišla pouze fyzicky jsou na podatelně celního úřadu naskenované do spisového systému tak, aby bylo možné, je zařadit do elektronického spisu a dále s ním pracovat. Správce daně tak pro každý případ vytváří jedinečný elektronický spis, který má dva základní určující prvky spisu. První je identifikátor v podobě rodného čísla fyzické osoby či identifikačního čísla právnické osoby tzv. typový spis a druhý je věcný spis, týkající konkrétní věci, např. pokuty, vymáhání, insolvence apod.

Správce daně je povinen při přijímání rozhodnutí zkontrolovat, zda obsahují všechny náležitosti, případně jej vrátí k doplnění či požádá o ukladatele o doplnění chybějících údajů. Následně jej zaeviduje do aplikace vnitrostátní daně (VSD), kde se zapisuje nejdříve subjekt a následně k němu rozhodnutí. Aplikace VSD kontroluje správnost osobních údajů dlužníka z rozhodnutí, které jsou uvedeny centrálním registru osob a obchodním rejstříku a současně je automaticky kontrolován insolvenční rejstřík. V případě evidence cizího státního příslušníka, který nevlastní české rodné číslo, systém vygeneruje jedinečný identifikátor, tzv. vlastní číslo plátce, které je platné pouze pro potřeby celního úřadu.

3.6.2 Vyrozumění o nedoplatku

Ustanovení § 153 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, říká že: „*Správce daně může daňový subjekt vhodným způsobem vyrozumět o výši jeho nedoplatků a upozornit jej na následky spojené s jejich neuhrazením. Správce daně tak učiní vždy, jedná-li se o nedoplatek, který má být poprvé vymáhán; to neplatí, byl-li daňový subjekt o nedoplatku již dříve vyrozuměn, hrozí-li nebezpečí z prodlení nebo by vyrozumění bylo zjevně neúčelné*“¹³.

Celní úřad jako správce daně k tomuto ustanovení přistupuje v daném rozsahu, nicméně vždy přihlíží k případu jako celku, současně zohledňuje efektivitu zaslání vyrozumění o nedoplatku z pohledu účinnosti a také úsporných opatření. V případě, že jedná o první nedoplatek subjektu zasílá vyrozumění o nedoplatku vždy. Současně však správce daně sleduje, zda má subjekt hlášený trvalý pobyt na úřadě, zda se nejedná o nedoplatek, který byl uložen před zahájením insolvenčního řízení, zda se jedná a již několikrát neuhrazený nedoplatek, či zda samotný subjekt nezemřel. V těchto případech se vyrozumění nezasílá, neboť se jeví neefektivní a nehospodárné.

Vyrozumění o nedoplatku se dlužníkům zasílá až ve chvíli, kdy se jedná o nedoplatek splatný a vykonatelný. V praxi celního úřadu se toto vyrozumění zasílá zpravidla tři týdny po jeho přijetí a zaevidování. Tato doba tří týdnů je určena pro identifikaci a spárování došlých plateb tak, aby v budoucnu nedošlo k neoprávněnému vystavení exekučního příkazu. Vyrozumění se zasílá obyčejnou poštou na adresu trvalého pobytu dlužníka, kdy doručení tohoto dokumentu nemá vliv na budoucí kroky vymáhání. Pokud však nedoplatek

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-9-13]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.¹³

dosahuje výše pětiset tisíc korun a výš je vyrozumění zasíláno neprodleně, nejpozději do 5 pracovních dní od jejího zápisu. (Brázdilík, D.; KLímová, L., 2022)

3.6.3 Součinnostní úkony

V případě, dlužník nereaguje na vyrozumění o nedoplatku a evidovaný dluh neuhradí, přistoupí správce daně k následným součinnostním úkonům tak, aby mohl zajistit peněžní prostředky nebo majetek, potřebný k vymožení nedoplatku. Na základě ustanovení § 57 a § 58 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s vymáhacím daňovým řízením, vyzve příslušné orgány ke sdělení, zda u daňových subjektů uvedených v připojeném seznamu je vedena evidence majetku (movitého i nemovitého), nebo je poskytováno plnění, které je předmětem daně, nebo je prováděno řízení v případech, kdy v tomto řízení podléhá předmět řízení daňové povinnosti, případně má dotazovaný orgán jiné údaje využitelné pro vymáhání daně.

Součinnostní dotazy se zasílají primárně buď jednotlivým poskytovatelům platebních služeb, nebo do Centrální evidence účtů, kterou spravuje Česká národní banka, dále pak do stavebních spořitelen, České správy sociálního zabezpečení, věznic, zdravotních pojišťoven, úřadů práce a zaměstnavatelům. Současně se nahlíží do katastru nemovitostí, registru vozidel, dotazují se penzijní fondy a provádějí se dotazy na životní pojištění a výsluhové příspěvky. Zároveň se také provádí dotazy do centrální evidence přeplatků a nedoplatků (CEPAN), kvůli zjištění převoditelného přeplatku na dani na splatný nedoplatek.

Frekvence součinnostních úkonů a dotazů je dána interním předpisem. V případě, že jedná o nedoplatek vyšší než padesát tisíc korun, provádějí se dotazy ještě do dalších rejstříků jako např. lodní, námořní, letecký, rejstřík malých plavidel, zbraní apod. V neposlední řadě se správce daně nahlíží do Seznamu listin manželského majetkovému režimu a do Centrálního depozitáře cenných papírů (tento dotaz jen při nedoplatku vyšším než pět set tisíc korun).

3.6.4 Místní šetření

Místní šetření je prováděno na základě § 80-84 DŘ. Jedná se další součinnostní úkon, který správce daně při vymáhání používá. V případě, že se u dlužníka nepodařilo zjistit žádný postižitelný majetek, nebo nereaguje na výzvu k úhradě nedoplatku, či hrozí, že proběhne prekluzní lhůta, může správce daně vykonat místní šetření v místě trvalého pobytu či sídla společnosti dlužníka. Toto se vykoná s uplatněním zásady hospodárnosti a

efektivnosti u nedoplatků vyšších jak pět tisíc korun. Cílem je zastihnout subjekt osobně, podat mu informace o výši nedoplatku a jeho povinnosti jej uhradit, také o možnosti podat žádost o splátky. Současně správce daně zjišťuje postizitelný majetek pro případnou mobiliární exekuci nebo v opačném případě odpisu nedoplatku. O místním šetření sepíše správce daně protokol, který je součástí daňového spisu dlužníka.

3.6.5 Nařízení exekuce, exekuční náklady

V případě, že nedošlo úhradě splatného nedoplatku, přistoupí správce daně k vymáhacím úkonům.

Za zajišťovací nebo vymáhací úkon učiněný daňovým exekutorem se pro účely vymáhání považuje zejména:

- a. Zřízení zástavního práva.
- b. Vydání exekučního příkazu; dle charakteru nedoplatku a druhu exekuce vydání výzvy k prohlášení o majetku.
- c. Přihlášení nedoplatku do jiné daňové exekuce nebo zabezpečení vymáhání nedoplatku prostřednictvím soudního exekutora.
- d. Přihlášení nedoplatku do veřejné dražby.
- e. Uplatnění nedoplatku v insolvenčním řízení.
- f. Přihlášení nedoplatku do likvidace.
- g. Vydání výzvy k provedení úkonu směřujícího k dražbě nemovitosti (dle § 15a odst. 1 zákona č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, ve znění pozdějších předpisů).

Nařízení daňové exekuce se řídí ustanovením § 178 DŘ, kde odst.5 říká, že ji lze provést pouze těmito způsoby:

- srážkami ze mzdy,
- příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb,
- příkázáním jiné peněžité pohledávky,
- postižením jiných majetkových práv,
- prodejem movitých věcí, nebo
- prodejem nemovitých věcí.

Současně je zapotřebí mít na zřeteli, že v souladu s ustanovením § 279, odst. 2 písm. d) OSŘ se jedná o přednostní pohledávky¹⁴ a je nutné toto plátcům mzdy či poskytovatelům platebních služeb atd. v rámci nařízení exekuce sdělovat.

Nařízení **exekučních nákladů** se řídí ustanovením § 182 a 183 DŘ. Tyto se ukládají při vystavení exekučního příkazu jsou jeho součástí a evidují se na osobním daňovém účtu dlužníka, který je povinen je uhradit. Jejich výše je dána ustanovením § 183 DŘ, a to 2 % z částky, pro kterou daňová exekuce nařízena, nejméně však pět set korun a nejvíce pět set tisíc korun. Výše nákladů po vyměření zůstává po celou dobu vymáhání stejná a nenavysuje se. Současně lze exekuční náklady u jednoho nedoplatku požadovat jen jednou, a to i případě, že bude v rámci vymáhání nařizovat pokračovací či opakovanou exekuci. (Lichnovský, a další, 2016 str. 686)

3.6.6 Námitka

Námitka proti rozhodnutí správce daně se řídí ustanovením § 159 DŘ. Podat ji může kterýkoliv účastník předmětného řízení do 30 dnů, kdy se o úkonu dozvěděl a správce daně může námitce v plném rozsahu vyhovět. V odůvodněných případech může správce daně námitce vyhovět pouze částečně, případně ji plně zamítnout. Pak musí být vystaveno rozhodnutí, které na rozdíl od rozhodnutí, kterým námitce vyhovuje, které musí obsahovat zdůvodnění. (Lichnovský, a další, 2016 str. 594).

¹⁴ (2) Přednostními pohledávkami jsou

- a) pohledávky výživného,
 - b) pohledávky náhrady újmy způsobené poškozenému ublížením na zdraví,
 - c) pohledávky náhrady újmy způsobené úmyslnými trestnými činy,
 - d) pohledávky daní, poplatků a jiných obdobných peněžitých plnění,
 - e) pohledávky náhrady přeplatků na dávkách nemocenského pojištění a důchodového pojištění,
 - f) pohledávky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pohledávky pojistného na veřejné zdravotní pojištění,
 - g) pohledávky náhrady přeplatků na podpoře v nezaměstnanosti a podpoře při rekvalifikaci,
 - h) pohledávky náhrady přeplatků na dávkách státní sociální podpory,
 - i) pohledávky regresní náhrady podle zákona o nemocenském pojištění,
 - j) pohledávky náhrady mzdy, platu nebo odměny a sníženého platu nebo snížené odměny, poskytované v období prvních 14 kalendářních dnů a od 1. ledna 2011 do 31. prosince 2013 v období prvních 21 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény,
 - k) pohledávky za náhradní výživné podle jiného zákona.
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-9-22]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

3.6.7 Zastavení, odklad exekuce

Správce daně může na návrh dlužníka nebo z moci úřední exekuci částečně nebo zcela odložit či zastavit. Tuto otázku řeší ustanovení § 181 DŘ. Odklad daňové exekuce lze předpokládat například v případě šetření podmínek pro posečkání úhrady nedoplatku. (Lichnovský, a další, 2016 str. 676) Pokud by došlo schválení posečkání případně splátkového kalendáře, nemusí k nařízení exekuce dojít vůbec.

K zastavení daňové exekuce se použijí odůvodnění z § 181 odst. 2 DŘ a to pokud:

- a. pro její nařízení nebyly splněny zákonné podmínky,
- b. odpadl důvod, pro který byla daňová exekuce nařízena,
- c. povolí posečkání úhrady nedoplatku,
- d. bylo pravomocně rozhodnuto, že postihuje majetek, k němuž náleží právo nepřipouštějící exekuci, nebo věci nepodléhající exekuci,
- e. zaniklo právo vymáhat nedoplatek,
- f. předpokládaný výtěžek nepostačí ani ke krytí exekučních nákladů,
- g. by pokračování v daňové exekuci bylo spojeno s nepoměrnými obtížemi,
- h. bylo nařízeno více daňových exekucí a k úhradě vymáhaného nedoplatku postačí pouze některá z nich, nebo
- i. je tu jiný důvod, pro který nelze v daňové exekuci pokračovat.¹⁵

V praxi se správce daně nejčastěji setká se zastavením z důvodu neexistence pracovně právního vztahu mezi plátcem mzdy a dlužníkem, vystavení exekuce na již neplatný bankovní účet, již proběhlé prekluzní lhůty, úmrtí dlužníka nebo pokud právo vymáhat nedoplatek zaniklo na základě usnesení o osvobození dlužníka od placení dosud neuspokojených pohledávek v insolvenčním řízení.

¹⁵ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-9-15]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

3.6.8 Právní moc

Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí se řídí ustanovením § 103 DŘ. Při způsobu doručování se správce daně řídí ustanoveními § 39–51 DŘ. Exekuční titul je vykonatelný v případě, že nabyl právní moci. Z praktického hlediska je pro správce daně důležité doručení exekučního příkazu všem účastníkům řízení, a to jak právnickým, tak i fyzickým osobám. V ustanovení § 47 odst. 2 DŘ, je uvedeno „*Nevyzvedne-li si adresát uloženou písemnost ve lhůtě 10 dnů od jejího uložení, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl.*“. Toto platí jak při doručení datovou schránkou, tak i při doručení provozovatelem poštovních služeb. Následující den, kdy je doručeno poslednímu z účastníků řízení, tedy správce daně vystaví Vyrozumění o právní moci, čímž se exekuční titul stává vykonatelným.

3.6.9 Prekluze, odpisy

Součástí vymáhacího procesu je také zpracovávání odpisů u nevymahatelných nedoplatků a současně kontrola prekluzních lhůt u všech nedoplatků, ať jsou v exekučním řízení zahrnuté či nikoliv.

Odpis nedoplatku pro nedobytnost nemá vliv na práva a povinnosti daňového subjektu, ale slouží pouze k vyjádření „reálnějšího“ stavu příjmové stránky veřejného rozpočtu. Správce daně má však stále povinnost pravidelně prověřovat trvání podmínek pro zařazení nedoplatku do odpisu. Při zpracovávání odpisů se správce daně řídí ustanovením § 158 DŘ. Nedobytný nedoplatek se pro účely tohoto zákona se rozumí nedoplatek uvedený v § 158 odst. 2 DŘ:

- a) *který byl bezvýsledně vymáhán na daňovém subjektu i na jiných osobách, na nichž mohl být vymáhán, nebo jehož vymáhání by zřejmě nevedlo k výsledku, anebo u něhož je pravděpodobné, že by náklady vymáhání přesáhly jeho výtěžek, nebo*
- b) *jehož vymáhání je spojeno se zvláštními nebo nepoměrnými obtížemi.*¹⁶

¹⁶ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-9-17]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Jako příklad nevymahatelného nedoplatku lze považovat nedoplatky, které byly zahrnuty v osvobození od placení v rámci ukončeného insolvenčního řízení (§ 243 odst. 1 DŘ), také minimální – korunové zůstatky k úhradě, které vznikly přepočtem kurzovního převodu částky ze zahraničí. Za nedobytný nedoplatek se také považuje nedoplatek, jež je evidovaný u dlužníka, který byl vymazán z obchodního rejstříku, postupem dle ustanovení § 82 zákona č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřeneckých fondů, ve znění pozdějších předpisů. Odepsané nedoplatky ale nezanikají, jen jsou evidovány na jiném místě v systému a čekají, až proběhne jejich prekluzní – promlčecí lhůta.

Prekluzní lhůta a maximální délka lhůty vymáhání nedoplatku dělenou správou se obecně řídí § 153 a § 160 DŘ. V souladu s těmito ustanoveními nelze nedoplatek vybrat a vymáhat po uplynutí 6 let od jeho splatnosti. V případě, že před uplynutím lhůty byl učiněn některý z úkonů uvedených v odst. 3 § 160 DŘ (pravomocné stanovení daně, zahájení exekučního řízení podle tohoto nebo jiného zákona, zřízení zástavního práva, nebo oznámení rozhodnutí o posečkání nebo rozhodnutí, kterým se mění stanovená doba posečkání)¹⁷ běh lhůty pro placení daně běží znovu ode, v němž byl tento úkon učiněn. Dle § 160 odst. 5 a 6 DŘ se v případě nařízení exekuce srážkami ze mzdy jedná o dobu 20 let a je-li daň zajištěna zástavním právem, její právo ji vymáhat zaniká uplynutím 30 let.

Některé zákony dělené správy mají speciální ustanovení, dle kterých dochází k zániku nedoplatku odlišně, neboť ustanovení ve speciálních zákonech má přednost před obecným zákonem. Jedná se především o:

- 1) Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.
 - nárok na vrácení státního příspěvku poskytnutého neprávem nebo v nesprávné výši zaniká uplynutím 3 let ode dne, kdy byl státní příspěvek vyplacen
- 2) Zákon č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
 - nárok na vrácení podpory v nezaměstnanosti nebo podpory při rekvalifikaci nebo jejich splátek poskytnutých neprávem nebo

¹⁷ Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. In [System ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-9-22]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

v nesprávné výši zaniká uplynutím 5 let ode dne, od kterého nenáležela vůbec nebo nenáležela v poskytnuté výši.

- 3) Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů
 - nárok na vrácení dávky zaniká po 3 letech ode dne výplaty dávky
- 4) Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů
 - nárok na vrácení příspěvku zaniká uplynutím 3 let ode dne jeho výplaty
- 5) Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
 - nárok na vrácení neoprávněně vyplaceného přeplatku příjemcem zanikne uplynutím 3 let ode dne, kdy byl vyplacen. (Karásková, L., 2021)
- 6) Zákon č. 196/2022 Sb., o jednorázovém příspěvku na dítě
 - nevydá-li krajská pobočka Úřadu práce rozhodnutí o povinnosti vrátit příspěvek neprávem přiznaný nebo vyplacený do 3 let ode dne, kdy byl příspěvek vyplacen, zaniká nárok na vrácení neprávem přiznaného nebo vyplaceného příspěvku.

3.6.10 Insolvenční řízení – aplikace vybraných ustanovení

Vztah daňového řádu, respektive daňových pohledávek k insolvenčnímu řízení je upraven v § 242–245 DŘ. Jedná se především o vymezení pohledávek za majetkovou podstatou a majetek dlužníka, účinky insolvenčního řízení, daňové tvrzení při insolvenčním řízení a sjednocení lhůt. Jak již bylo zmíněno v kapitole 3.6.5, přihlášení pohledávky do insolvenčního řízení je jedním ze způsobů jejího vymáhání. (Lichnovský, a další, 2016 str. 831).

V rámci výkonu dělené správy celní správou je důležité vymezení pojmu mimoslovní sankce. Jedná se o pohledávky, které jsou vyloučeny ze všech způsobů řešení úpadku, bez ohledu na to, jestli vnikly před nebo po prohlášení o úpadku s výjimkami uvedenými

v ustanovení § 170 písm. d) zákona č 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jejího řešení.¹⁸ (insolvenční zákon – IZ). V současné praxi správce daně – Celní úřad pro Ústecký kraj – nejčastěji přihlašuje do insolvenční daňové pohledávky za náklady řízení vydané ve správním řízení, pohledávky vymáhané pro Úřad práce, tzv. kompenzace či přeplatky na dávkách a dále pak pohledávky za neuhrazenou spotřební daň a daň z přidané hodnoty.

V případě osvobození dlužníka od placení pohledávek, které vznikly do dne předcházejícího dni rozhodnutí o úpadku dle ustanovení § 414 IZ, které dopadá i na mimosmluvní sankce dle ustanovení § 170 odst. d) IZ, se tyto pohledávky již exekučně ani soudně nevymáhají. Přiznáním osvobození tyto pohledávky ale nezanikají, protože se jedná o tzv. naturální obligace, které správce daně eviduje až do uplynutí jejich prekluzní lhůty. (Brázdilík, D., 2021)

3.6.11 Dědické řízení

Pravidla postupu orgánů Celní správy ČR k přihlašování pokut uložených fyzickým osobám do dědického řízení jsou stanoveny v souladu s ustanovením § 239 DR, který upravuje přechod daňové povinnosti zůstavitele na dědice v případě nabytí této povinnosti v rámci dědictví. V obecné rovině se dá konstatovat, že do dědictví správce daně přihlašuje pouze ta peněžitá plnění, která nejsou definována jako mimosmluvní sankce, obdobně jako u přihlášek do insolvenčního řízení dle § 170 zákona 182/2006 Sb. Povinnost zaplatit pravomocně uloženou pokutu na dědice nepřechází proto, že tato povinnost je výlučně vázána na osobu, které byla uložena. Účelem správní sankce je totiž postihnout pachatele deliktu, má tedy osobnostní charakter, a proto ji nelze na osobu dědice přenést. Zemře-li fyzická osoba, které byla pokuta uložena, vymáhání po dědicích je vyloučeno. Do spisu CÚ uvede, že je od dalšího vymáhání ustoupeno, protože přestupce zemřel. (Bálintová, J., 2016)

¹⁸ *mimosmluvní sankce postihující majetek dlužníka, s výjimkou penále za nezaplacení daní, poplatků, a jiných obdobných peněžitých plnění, pojistného na sociální zabezpečení, příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného za veřejné zdravotní pojištění, pokud povinnost zaplatit toto penále vznikla před rozhodnutím o úpadku.*

Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon). In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-9-22]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

3.6.12 zákon č. 182/2023, o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů, tzv. „Milostivé léto“

V roce 2023 byl schválen zákon č. 182/2023, o mimořádném odpuštění a zániku některých nedoplatků, který se částečně dotknul i nedoplatků vymáhaných celní správou. Tento zákon upravuje podmínky a konkrétní nedoplatky, které lze podle něj odepsat. Jedná se především o nedoplatky a příslušenství daně nepatrné hodnoty, uvedené v § 11 odst. 2 a odst. 3 zákona č. 182/202 a to do výše 200 Kč, přičemž součet těchto nedoplatků evidovaných u téhož správce daně nesmí přesáhnout výši 1000 Kč. Tyto správce daně odepíše automaticky, bez žádosti dlužníka. V § 3 zákona č. 182/2023 je definován rozhodný nedoplatek, který:

- a) vznikl do rozhodného dne a
- b) je, popřípadě byl evidován u správce daně do rozhodného dne.¹⁹

Za rozhodný den je stanoveno 30. září 2022. Nedoplatky vzniklé do tohoto data lze zahrnout do odpuštění dle uvedeného zákona. Za rozhodné období je považováno rozmezí od 1. července 2023 do 30. listopadu 2023. V tomto období si dlužníci mohou požádat o odpuštění rozhodných nedoplatků, případně o rozložení úhrady nedoplatku (který musí být vyšší než 5000 Kč) na splátky. Dále pak určené příslušenství daně v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 zákona č. 182/202 zaniká odpuštěním, pokud:

- a) dlužník požádal během rozhodného období od 1. 7. 2023 do 30. 11. 2023 o jeho odpuštění a
- b) došlo k úplnému uhrazení rozhodného nedoplatku, se kterým toto příslušenství souvisí do 30. listopadu 2023. K úhradě rozhodného nedoplatku na dani nemusí nutně dojít pouze v rámci intervalu rozhodného období. Nedoplatek, který vygeneroval určité příslušenství, již mohl být zcela uhrazen v minulosti, přičemž nezaplaceno zůstává pouze toto příslušenství.

¹⁹ Zákon č. 182/2023 Sb., o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-9-17]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

3.7 Jednotlivé způsoby provedení daňové exekuce

3.7.1 Exekuční příkaz srážkami ze mzdy, základní nezabavitelná částka

Daňová exekuce srážkami ze mzdy se řídí ustanovením § 187–189 DŘ. Jedná se o nejčastěji vydávaný druh exekučního titulu, který správce daně v rámci výkonu dělené správy využívá. Benefit tohoto exekučního příkazu spočívá mimo jiné v maximální délce lhůty, po kterou lze nedoplatek vymáhat. Dle § 160 odst. 5 DŘ se v případě nařízení exekuce srážkami ze mzdy jedná o dobu 20 let ode dne, kdy byl úkon učiněn, tedy od splatnosti příkazu. Splatnost rozhodnutí je dána dnem, kdy je exekuční příkaz vydán / předán poskytovateli poštovních služeb (obálka s doručenkou či datovou schránkou).

Při součinnostních dotazech zejména na ČSSZ, úřady práce, OSSZ, zdravotní pojišťovny a do centrální evidence vězněných osob zjišťuje správce daně, zda dlužník pobírá mzdu či obdobný zabavitelný příjem, na základě, kterého je možné exekuční příkaz vydat.

Mzda je v tomto případě definovaná jako odměna za vykonanou práci na základě pracovněprávního vztahu mezi dlužníkem a zaměstnavatelem a současně se jedná o tzv. jiné příjmy, definované ustanovením § 299 odst. 2 OSŘ²⁰. Tento způsob exekuce platí i pro srážky z pracovní odměny osob ve výkonu trestu, nelze ji však nařídit na daňový bonus zaměstnance, dávky pomoci v hmotné nouzi, jednorázově vyplacené sociální dávky (porodné, pohřebné), jednorázově vyplacené dávky péče o děti a sirotčí důchod.

Pobírá-li dlužník mzdu či jiný příjem od více plátců, vztahuje se nařízení výkonu na všechny jeho mzdy. Na správci daně je pak vydání rozhodnutí o pokračování v nařízených srážkách (§ 187 odst. 4 DŘ), případně rozhodnutí o základní nezabavitelné částce (§ 298

20

a) náhrada mzdy nebo platu,
b) nemocenské,
c) peněžitá pomoc v mateřství,
d) důchody,
e) stipendia,
f) podpora v nezaměstnanosti, podpora při requalifikaci a kompenzace,
g) odstupné, popřípadě obdobná plnění poskytnutá v souvislosti se skončením zaměstnání, služebního poměru nebo výkonu veřejné funkce,
h) peněžitá plnění vědomostní nebo stabilizační povahy poskytnutá v souvislosti se zaměstnáním,
i) náhrada za ztrátu na výdělků po dobu dočasné pracovní neschopnosti a náhrada za ztrátu na výdělků po skončení dočasné pracovní neschopnosti,
j) dávky vyplývající ze smlouvy o výměnku podle občanského zákoníku,
k) výsluhový příspěvek vojáků z povolání nebo příslušníků bezpečnostních sborů,
l) mzdové nároky podle zákona upravujícího ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele
Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-9-22]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

o.s.ř.). Jednotliví plátcí mzdy musí koordinovaně uplatňovat nezabavitelné částky ve výši, kterou jim stanoví správce daně tak, aby byla v součtu ponechána povinnému právě jen jednou. (Breburda, 2021 str. 345)

Základní nezabavitelná částka se řídí nařízením vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postižitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách), ve znění pozdějších předpisů. Tyto se mění každoroční novelizací tohoto ustavení v souladu s navyšováním životního minima a normativních nákladů na bydlení. Např. v roce 2022 se tato částka aktualizovala 4krát (obr.5). Správce daně je tedy na základě uvedeného ustanovení povinen určit, v jaké výši, případně který z plátců mzdy bude základní nezabavitelnou částku uplatňovat.

Obrázek 5: Nezabavitelné částky v letech 2021–2023

Nezabavitelná částka 2021- 2023	Dlužník	Další vyživovaná osoba
1.1. - 31.12.2021	7 872,75 Kč	2 624,24 Kč
1.1.2022	8 846,25 Kč	2 948,75 Kč
1.4.2022	9 138,75 Kč	3 046,25 Kč
1.7.2022	9 416,25 Kč	3 138,75 Kč
1.10.2022	11 103,75 Kč	3 701,25 Kč
1.1.2023	13 638 Kč	3 409,50 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle dat z www.exekuce-insolvence.cz.2023

3.7.2 Exekuční příkaz příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb, chráněný účet

Nařízení exekučního příkazu příkázáním pohledávky z účtu se řídí ustanovením § 190 DŘ. Jedná se o odepsání peněžních prostředků dlužníka z jeho bankovního účtu, který může být veden jak v české, tak v cizí měně. Nelze však použít na vklady na vkladních knížkách, vkladních listech, nebo jiné formy vkladů. (Baxa, a další, 2011 str. 1200) Stejně tak, pokud dlužník vlastní více účtů, musí správce daně určit pořadí, v jakém se bude z účtů peněžité plnění odepisovat. Současně je zapotřebí dodržet povinnost danou v § 190 odst. 1 DŘ, že se exekuční příkaz doručí prvnímu poskytovateli bankovních služeb a až po té dlužníkovi. To z důvodu ochrany před vyvedením peněžních prostředků z účtu před doručením exekučního příkazu dlužníkovi.

Na rozdíl od exekučního příkazu na mzdu se doba uplynutí lhůty, po kterou lze nedoplatek takto vymáhat výrazně liší. V tomto případě činí promlčecí lhůta 6 let od vydání rozhodnutí, respektive od nabytí právní moci. (§ 160 odst. 1 DŘ). Povinnost poskytovatele platebních služeb sledovat účet a případně zajistit finanční prostředky pro úhradu exekuce zaniká po 6 měsících od nabytí právní moci rozhodnutí. (Baxa, a další, 2011 str. 1204)

Je-li povinný fyzickou osobou, má nárok (pouze jednou za sledovací období 6ti měsíců) na výplatu peněžních prostředků z exekuovaného účtu do výše trojnásobku životního minima jednotlivce podle právního předpisu upravujícího výši životního minima (§ 304b odst. 2 o.s.ř.).

Od 1. července 2021 si dlužníci mohou ve své bance také zřídit tzv. **Chráněný účet**, který je určen fyzickým osobám, jejichž platební účet je postižen exekucí. Umožňuje majiteli bezhotovostně platit stejným způsobem jako z původního platebního účtu před jeho postižením exekucí. Lze však na něm hospodařit pouze s tzv. chráněným příjmem. (Česká národní banka, 2022) Ten představují příjmy, které nepodléhají exekuci (nezabavitelné částky) a jsou určeny k uspokojování životních potřeb.

3.7.3 Exekuční příkaz na jinou peněžitou pohledávku

Exekuční příkaz přikázáním jiné peněžité pohledávky dle ustanovení § 191 DŘ postihuje jinou peněžitou pohledávku dlužníka, než je nárok na mzdu, na pohledávku z účtu u poskytovatele platebních služeb nebo pohledávku z listin, kterou lze řešit mobiliární exekucí. Tuto pohledávku exekuční příkaz postihuje do částky, která je v něm uvedena a navýšena o exekuční náklady. Exekuci lze nařídit i v případě, že pohledávka dlužníka se stane splatnou teprve v budoucnu, jakož i v případě, že dlužníkovi budou dílčí pohledávky z téhož právního důvodu vznikat. V praxi celního úřadu se jedná především o nařízení exekucí na pohledávky z pojistných smluv o životním či penzijním připojištění či stavebním spoření, dále pak na peněžní prostředky na disponibilních účtech a peněz v úschově, které mají vězni vedené u věznic, kde jsou ve výkonu trestu.

Doba, po kterou se se lhůta pro placení staví, je dána od vydání exekučního příkazu. Vzhledem ke skutečnosti, že tento typ daňové exekuce lze nařídit i na pohledávky, jejichž splatnost nastane i v budoucnu, nelze dobu, po kterou se staví lhůta pro placení přesněji

stanovit. U tohoto exekučního příkazu nastane v souladu s § 134 daňového řádu, splněním úhradou dlužné částky poddlužníkem.

3.7.4 Exekuční příkaz prodejem movitých věcí

Exekuci prodejem věcí movitých nařizuje správce daně podle ustanovení § 178 odst. 1 a odst. 5 písm. e) a § 203 daňového řádu s použitím zákona č. 99/1963 Sb., o.s.ř., provedením soupisu, převzetím, zajištěním, odhadem a prodejem movitých věcí dlužníka v dražbě a z výtěžku prodeje uspokojit nedoplatek v dané výši, který se zvyšuje podle § 182 a 183 daňového řádu o exekuční náklady.

V případě zabavení movitých věcí z majetku dlužníka se správce daně řídí ustanovením § 322 o.s.ř., kde jsou uvedeny věci, které jsou vyloučeny z výkonu rozhodnutí. Jedná se především o věci, které dlužník potřebuje k uspokojení nezbytných potřeb svých své rodiny a současně věci, které jsou ve společném vlastnictví povinného a jeho manžela uvedené v § 322, odst. 2 o.s.ř.²¹.

3.7.5 Exekuční příkaz prodejem nemovitých věcí

Podle ustanovení § 178 odst. 1 a odst. 5 písm. f) a § 218 a násl. zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, a s použitím zákona č. 99/1963 Sb., o.s.ř., nařizuje správce daně exekuci prodejem věcí nemovitých ve vlastnictví dlužníka v dražbě a z výtěžku prodeje uspokojí nedoplatek v určené výši, který se zvyšuje podle § 182 a 183 daňového řádu o exekuční náklady.

²¹ 2) Z výkonu rozhodnutí jsou vyloučeny zejména tyto věci ve vlastnictví povinného nebo ve společném jmění povinného a jeho manžela:

- a) běžné oděvní součásti, včetně prádla a obuvi,
 - b) obvyklé vybavení domácnosti, zejména lůžko, stůl, židle, kuchyňská linka, kuchyňské nářadí a nádobí, lednička, sporák, vařič, pračka, vytápěcí těleso, palivo, přikrývka a ložní prádlo, pokud hodnota takové věci zjevně nepřesahuje cenu obvyklého vybavení domácnosti,
 - c) studijní a náboženská literatura, školní potřeby a dětské hračky,
 - d) snubní prsten, písemnosti osobní povahy, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se povinného nebo členů jeho rodiny a nosiče dat těchto záznamů, pokud nelze takové záznamy přenést na jiný nosič dat, a jiné předměty podobné povahy,
 - e) zdravotnické potřeby a jiné věci, které povinný nebo člen jeho domácnosti potřebuje vzhledem ke své nemoci nebo tělesné vadě,
 - f) hotové peníze do částky odpovídající dvojnásobku životního minima jednotlivce podle zvláštního právního předpisu(80c),
 - g) zvířata, u nichž hospodářský efekt není hlavním účelem chovu a která slouží člověku jako jeho společník.
- Zdroj: Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. In [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2023-10-3]. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

V případě, že již došlo k vyčerpání všech výše uvedených možností nařízení exekuce zejména nemožnost uhrazení nedoplatku daňovou exekucí příkázáním pohledávky z účtu dlužníka, přistupuje správce daně k nařízení exekuce na nemovitý majetek. Tomu musí dle § 180 DŘ bezpodmínečně předcházet zaslání Výzvy k prohlášení o majetku, kde má dlužník povinnost do 15ti od doručení této výzvy uvést údaje uvedené v odst. 2 § 180 DŘ, zejména plátce mzdy, poskytovatele platebních služeb, své majetkové poměry a další. V případě, že je vůči dlužníkovi zahájeno insolvenční řízení, případně zavedena nucená správa, není dlužník povinen prohlášení o majetku předkládat.

Při nařízení exekučního příkazu prodejem movitých i nemovitých věcí může správce daně přistoupit k provedení **dražby**. Tato se řídí ustanovením § 194 DŘ.

Nezbytnými předpoklady pro provedení dražby ve smyslu ustanovení § 194 a násl. daňového řádu jsou:

- a) existence vykonatelného exekučního titulu, na základě, kterého byla daňová exekuce nařízena,
- b) exekuční příkaz na prodej nemovitých nebo movitých věcí, který je v právní moci,
- c) soupis věcí, jenž je přílohou protokolu o průběhu soupisu věci, které mají být prodány v dražbě,
- d) zjištěná cena dražených věcí, jde-li o dražbu movitých věcí, nebo výsledná cena v případě dražby věcí nemovitých,
- e) rozhodnutí o ceně, jedná-li se o nemovitou věc nebo movitou věc, se kterou jsou spojena věcná, nájemní nebo pachtovní práva jiných osob, nebo o movitou věc, jejíž ocenění provedené znalcem přesahuje částku 500 000,- Kč a
- f) úřední záznam (§ 63 daňového řádu) o ceně u movitých věcí, jejichž ocenění provedené znalcem nepřesahuje částku 500 000,- Kč, jejichž cena nebyla v souladu s ustanovením § 209 odst. 1 daňového řádu zjišťována znalcem, případně, které se rychle kazí. (Klímová, L., 2020)

4 Vlastní práce

Jak již bylo zmíněno v teoretické části práce, dělená správa jako další kompetence CS ČR je vykonávána v na celém území ČR. Vlastní sběr a průzkum dat vycházel z činnosti oddělení Správy příjmů a Vymáhání CÚ pro Ústecký kraj. Stejně tak i zpracování výsledků, analýza i doporučení byly vztaženy k uvedenému pracovišti.

K 31. 12. 2023 bylo dělenou správou CÚ pro Ústecký kraj evidováno 71 208 neuhrazených pokut, z nichž bylo 67 550 pokut po splatnosti. Při celkovém počtu 810 224 obyvatel Ústeckého kraje (Český statistický úřad, 2023) lze tedy obecně vyčíslit, že každý 11 občan kraje (včetně dětí od 0-19 let) má u CÚ evidovanou 1 pokutu po splatnosti.

K výše uvedenému datu bylo tedy dělenou správou evidováno 3658 pokut vedených ve zdrojové evidenci CS, které ještě nebyly k aktivnímu vymáhání předány. Po zapsání do zdrojové evidence zaměstnanci oddělení Správy příjmů zašlou povinným Vyrozumění o nedoplatku a čekají cca 21 dní na úhradu. Pokud ní nedojde, jsou pokuty následně převedeny do vymáhacího systému MED.

Pokuty po splatnosti byly ze zdrojového systému VSD (vnitrostátní daně) předány do vymáhacího systému MED (modul evidence dražeb) a z nich se v průběhu času vytvořilo 35 287 řízení (údaj platný k 31.12.2023). Jedná se pouze o ta peněžítá plnění, která byla uhrazena pouze částečně nebo vůbec, současně u nich není stanoveno posečkání či řízení o splátkovém kalendáři, tudíž jsou splatné a vymahatelné.

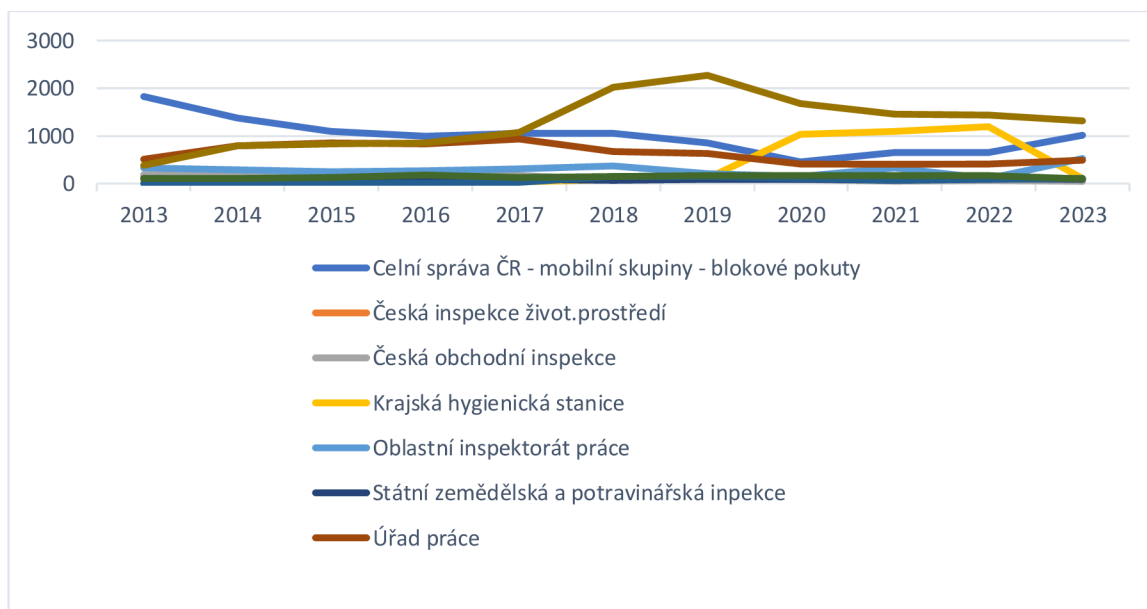
Pod pojmem **exekuční řízení** si je třeba představit jedno rodné číslo osoby či identifikační číslo subjektu, u kterého může být evidováno i více neuhrazených nedoplatků. Pokud je součinnostními úkony zjištěn postižitelný majetek, zaměstnavatel či živý bankovní účet, vystaví se exekuční příkaz. Pokud dlužník dostane v průběhu vymáhání exekuce další pokutu, zahájí se v systému nové exekuční řízení na jeho RČ nebo IČO. Znamená to tedy, že jeden dlužník může mít u CS evidováno více exekučních příkazů.

CÚ vede pro každý daňový subjekt individuální ODU (osobní daňový účet) k jednomu druhu příjmu, na němž se zachycují předpisy a platby tak, aby byla evidována jejich výše a chronologický sled.

Z daného počtu zahájených řízení bylo 2501 v aktivní insolvenční (oddlužení či konkurz), které do skončení insolvenčního řízení nelze postihnout exekučně a současně bylo ve vymáhacím systému MED evidováno 2704 řízení u dlužníků cizí národnosti s přiděleným

identifikátorem bez rodného čísla. Z výše uvedených 35 287 řízení bylo 24 171 s vystaveným exekučním příkazem, tj. u 69 % řízení bylo zahájeno aktivní vymáhání (údaje platné k 31.12.2023).

Graf 1: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - ostatní ukladatelé (mimo PČR)

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS. 2023

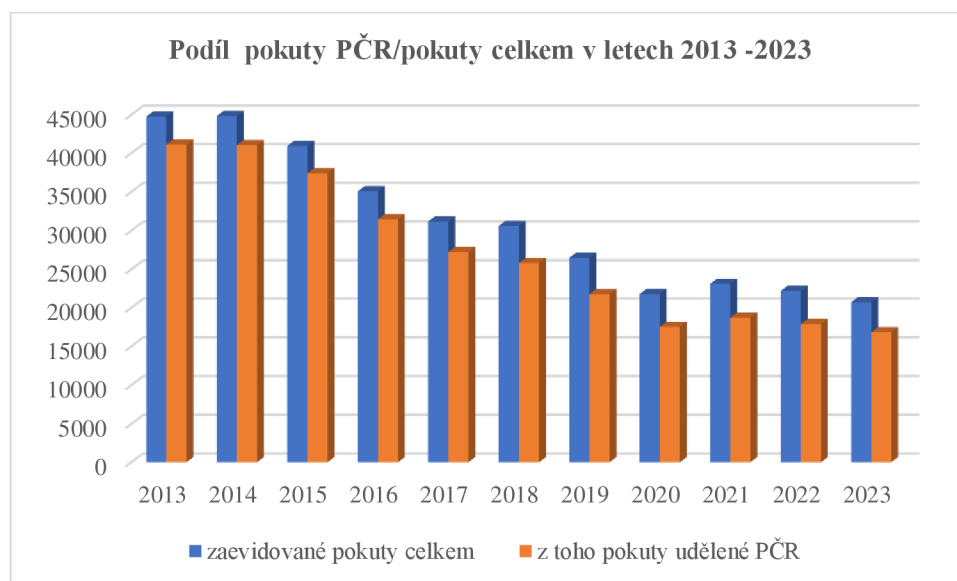
Počet předávaných pokut CÚ od některých ukladatelů se v čase mění (graf č. 1). Nejčastěji reaguje na aktualizaci příslušné legislativy, eventuálně na doporučení příslušných úřadů, jako tomu bylo například v případě vymáhání pokut uložených obcemi. Zde se jednalo o vymáhání bagatelních pohledávek obcí za pomoci soudního exekutora a neúměrného zatěžování dlužníků. Na základě vícečetného doporučení ochránkyne práv ČR Anny Šabatové a Nejvyššího kontrolního úřadu (kontrolní akce NKÚ č. 13/26) bylo obcím doporučeno, aby bagatelní pohledávky vymáhaly sami, případně je předávaly k vymáhání celním úřadům, jak jim to umožňuje zákon. (Ombucman veřejných ochránce práv, 2018). Toto se projevilo na předávání pokut od obcí CÚ jejím nárůstem a od roku 2015 počet zvýšil v průměru o 86 %²².

Na složení a počet předávaných rozhodnutí od KHS měla zase vliv pandemie Covid-19 z let 2020-2021 a to vzhledem k vládou ČR vydanému Usnesení č. 69/2020 Sb. o vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví

²² Vypočteno dle údajů uvedených v tabulce č. 11: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 -Obce – blokové pokuty dle §106

v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky. Díky nárůstu ukládaných pokut za nedodržování nařízených opatření, vzrostl počet předávaných rozhodnutí od KHS v letech 2020-2022 o 1580 % (oproti roku 2013)²³.

Graf 2: Grafický přehled předaných peněžitých plnění a podíl předaných pokut Policií ČR v letech 2013–2023

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS.2023

Stejně tak lze u vybraných ukladatelů pozorovat pokles počtu předaných rozhodnutí. Typickým příkladem jsou blokové pokuty na místě neuhrazené uložené PČR (graf č. 2). Od roku 2013 počet předaných rozhodnutí stále klesá. V roce 2023 se jednalo o nejvyšší úbytek ve sledovaném období, a to o celých 53 %²⁴. I když PČR zřejmě ukládá méně pokut za přestupky, a tudíž jich CÚ předá méně k vymáhání, na snižování počtu má svůj podíl i možnost uhradit pokutu na místě pomocí platebního terminálu a také nový zákon č. 418/2021 Sb., kterým se novelizuje zákon o Policii České republiky, zákon o Celní správě České republiky, zákon o obecní policii a zákony související. Toto ustanovení nově opravňuje policii, ale i celní správu, aby při zjištění, že řidič má u CS nebo PČR neuhrazené pokuty, které jsou splatné a byly uloženy podle zákona o pozemních komunikacích, požadovat jejich úhradu na místě, případně mohou zadržet tabulky registrační značky vozidla nebo zabránit odjezdu vozidla tzv. botičkou. (Generální ředitelství cel, 2023). Toto opatření také donucuje dlužníky k úhradě pokut a nedoplatků na místě, aby se uvedeným restrikcím vyhnuli.

²³ Vypočteno dle údajů uvedených v tabulce č. 6: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - KHS

²⁴ Bazický index dle tabulky č. 2: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 –Policie ČR

4.1 Vybraná peněžítá plnění předaná k vymáhání CÚ pro Ústecký kraj; souhrn a rozbor

Tabulka 1: Vymáhaná peněžítá plnění celkem a podíl předaných pokut od Policie ČR v letech 2013–2023

	zaevidované celkem	pokuty	tempo růstu/poklesu od roku 2013 - vyjádřeno v %	z toho PČR	pokuty udělené	podíl z celkového množství – vyjádřeno v %	PČR
2013	44779		xxx	41112		91,81	
2014	44837		0,13	41024		91,50	
2015	40944		-8,56	37400		91,34	
2016	35081		-21,66	31464		89,69	
2017	31170		-30,39	27237		87,38	
2018	30588		-31,69	25814		84,39	
2019	26482		-40,86	21788		82,27	
2020	21801		-51,31	17519		80,36	
2021	23109		-48,39	18718		81,00	
2022	22205		-50,41	17882		80,53	
2023	20721		-53,73	16826		81,20	

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

V tabulce číslo 1 jsou uvedeny údaje týkající se pokut a peněžítých plnění, které byly CÚ pro Ústecký kraj předány k vymáhání v letech 2013 až 2023. Jedná se především o peněžítá plnění od ukladatelů, uvedených v práci.

Je třeba poukázat na to, že se nejedná o celkový počet všech uložených pokut danými ukladatelí, ale pouze o pokuty, kterým nebyly ukladatelům uhrazeny v řádném termínu, a tudíž byly **předány k vymáhání CÚ**.

Pro příklad je uvedeno, že v roce 2014 PČR uložila v celé ČR celkem 881 695 pokut, ze kterých bylo 41 024 (4,65%) postoupeno CÚ pro Ústecký kraj a v roce 2017 uložila PČR celkem 881 141 pokut²⁵, z nichž bylo 27 237 (3,09 %) předáno CÚ pro Ústecký kraj jako věcně a místně příslušnému orgánu povinnému k dalšímu vymáhání.

Od počátku sledovaného období má evidence pokut klesající tendenci. Dle bazického indexu (v porovnání s prvním sledovaným rokem 2013) kleslo množství předaných rozhodnutí o 54 %. V souvislosti s celkovým počtem rozhodnutí je také uvedeno, jakou měrou (85 %) se na celkovém množství podílí pokuty udělené PČR (graf č. 2).

²⁵ Dle zveřejněných informací poskytnutých na žádost podle zákona č. 106/1999 Sb. PČR ze dne 19.12.2018. [Pokuty uložené v roce 2017 - Policie České republiky](#); 27.1.2015 [Blokové pokuty za dopravní přestupky – Policie České republiky](#)

4.1.1 Peněžítá plnění uložená Policií ČR

Tabulka 2: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 – Policie ČR

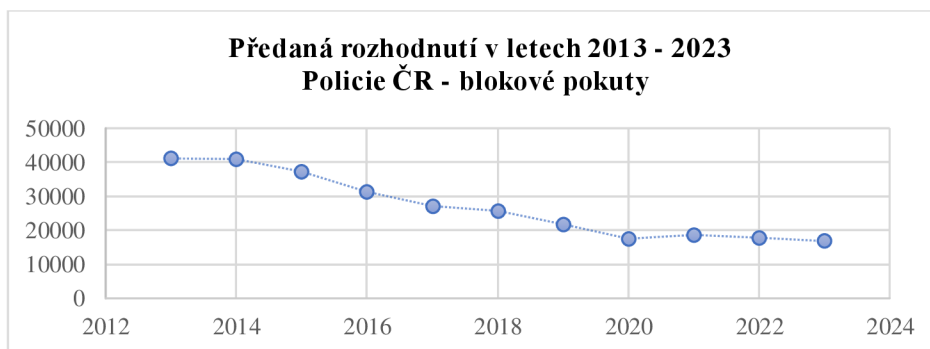
	Počet předaných rozhodnutí v letech 2013–2023	Tempo růstu/poklesu od roku 2013 vyjádřeno v %
2013	41112	xxx
2014	41024	-0,21
2015	37400	-9,03
2016	31464	-23,47
2017	27237	-33,75
2018	25814	-37,21
2019	21788	-47,00
2020	17519	-57,39
2021	18718	-54,47
2022	17882	-56,50
2023	16826	-59,07

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS. 2023

V tabulce č. 2 jsou uvedeny počty předaných pokut CÚ pro Ústecký kraj, které uložila PČR. Nejčastěji se jedná o pokuty uložené dle zákona č. 361/200 Sb. o silničním provozu – přestupky fyzických osob, dle zákona č. 500/2004 správní řád – za vyhoštění cizince a dle zákona č. 251/2016 o některých přestupcích – vymáhání pro obce.

Bazický index udává, že od roku 2013 klesl počet předaných pokut o celých 59 %, přičemž podíl na celkovém počtu předávaných pokut k vymáhání ve sledovaném období činí 85 %. Průměrná výše předávaných pokut činí 626 Kč a pohybuje se v rozmezí 100 Kč – 15 000 Kč. V roce 2023 bylo předáno pokuty v celkové hodnotě 12.753.600 Kč (údaje k 31.12.2023).

Graf 3: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 – Policie ČR

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS. 2023

4.1.2 Peněžítá plnění uložená mobilními skupinami Celní správy ČR

Tabulka 3: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - mobilní skupiny CS ČR a CS pro Ústecký kraj

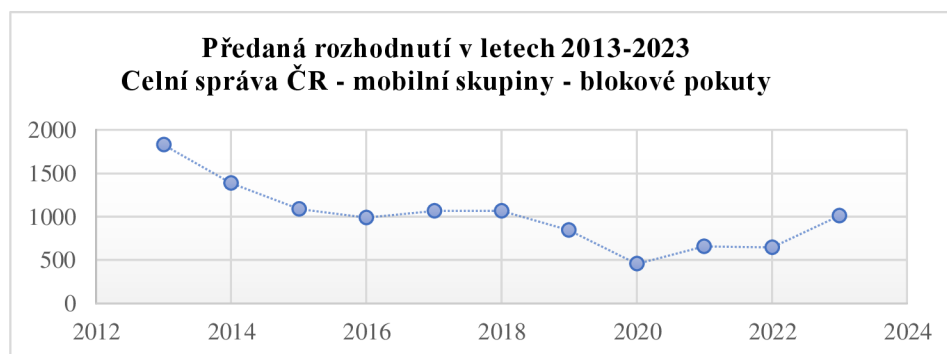
	Počet předaných rozhodnutí v letech 2013–2023	Tempo růstu/poklesu od roku 2013 vyjádřeno v %
2013	1826	xxx
2014	1384	-24,21
2015	1088	-40,42
2016	989	-45,84
2017	1063	-41,79
2018	1063	-41,79
2019	848	-53,56
2020	455	-75,08
2021	660	-63,86
2022	642	-64,84
2023	1007	-44,85

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

V tabulce č. 3 jsou uvedeny počty předaných pokut CÚ pro Ústecký kraj, které byly uloženy mobilními skupinami CS a Celní správou pro Ústecký kraj. Nejčastěji se jedná o pokuty v blokovém řízení na místě nezaplacené uložené dle zákona č. 13/1997 o pozemních komunikacích a dále v souvislosti S EET a hazardem dle zákona č. 48/2016 o hazardních hrách.

Bazický index udává, že od roku 2013 klesl počet předaných pokut o necelých 45 %, přičemž podíl na celkovém počtu předávaných pokut k vymáhání ve sledovaném období činí 3,2 %. Výše předávaných pokut se pohybovala v rozmezí od 74 Kč do 401 000 Kč, přičemž průměrná výše jedné pokuty činila 1202 Kč.

Graf 4: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - mobilní skupiny CS ČR

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

4.1.3 Peněžítá plnění uložená Českou inspekcí životního prostředí

Tabulka 4: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 ČIŽP

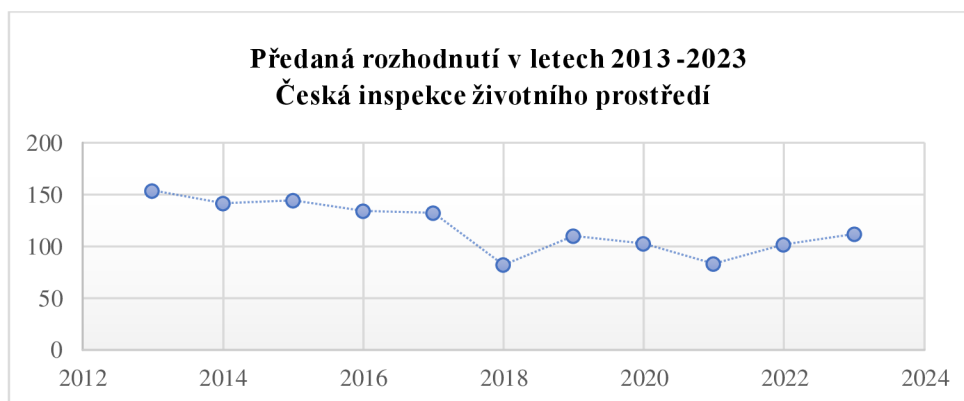
	Počet předaných rozhodnutí v letech 2013–2023	Tempo růstu/poklesu od roku 2013 - vyjádřeno v %
2013	154	xxx
2014	142	-7,79
2015	144	-6,49
2016	134	-12,99
2017	132	-14,29
2018	82	-46,75
2019	110	-28,57
2020	103	-33,12
2021	83	-46,10
2022	102	-33,77
2023	112	-27,27

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

V tabulce č. 4 jsou uvedeny počty předaných peněžítých plnění CÚ pro Ústecký kraj, které byly uloženy Českou inspekcí životního prostředí. Nejčastěji se jedná o pokuty za porušení zákona dle ustanovení č. 541/2020 Sb. Zákon o odpadech, dále dle zákona č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší a další.

Bazický index udává, že od roku 2013 klesl počet předaných pokut o necelých 28 %, přičemž podíl na celkovém počtu předávaných pokut k vymáhání ve sledovaném období činí 0,38 %. Výše předávaných pokut se pohybovala v rozmezí od 500 Kč do 6.000.000 Kč, přičemž průměrná výše jedné pokuty činila 59 131 Kč.

Graf 5: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 ČIŽP

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

4.1.4 Peněžítá plnění uložená Českou obchodní inspekcí

Tabulka 5: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 -ČOI

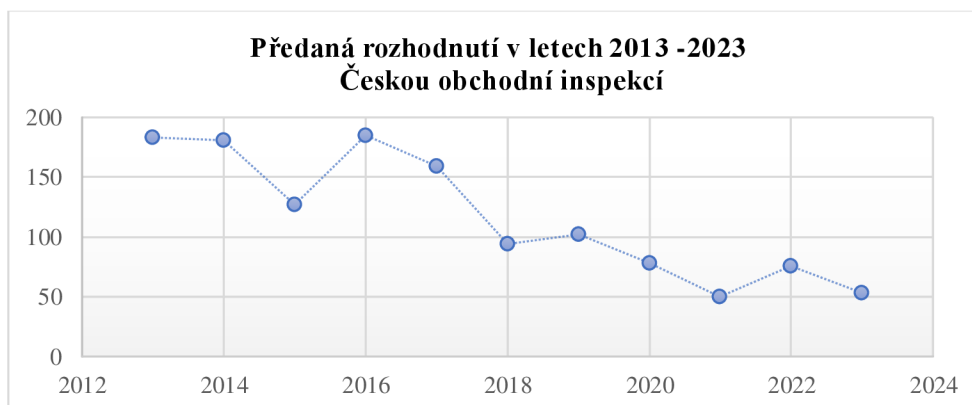
	Počet předaných rozhodnutí v letech 2013–2023	Tempo růstu/poklesu od roku 2013 - vyjádřeno v %
2013	183	xxx
2014	181	-1,09
2015	127	-30,60
2016	185	1,09
2017	159	-13,11
2018	94	-48,63
2019	102	-44,26
2020	78	-57,38
2021	50	-72,68
2022	76	-58,47
2023	53	-71,04

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

V tabulce č. 5 jsou uvedeny počty předaných peněžítých plnění CÚ pro Ústecký kraj, které byly uloženy Českou obchodní inspekcí. Nejčastěji se jedná o pokuty ve správním řízení na místě nevybrané uložené dle zákona č. 634/1992 o ochraně spotřebitele, dále dle zákona č. 542/2020 o výrobcích s ukončenou životností a zákona č. 65/2017 o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek a další.

Bazický index udává, že od roku 2013 klesl počet předaných pokut o 71 %, přičemž podíl na celkovém počtu předávaných pokut k vymáhání ve sledovaném období činil 0,38 %. Výše předávaných pokut se pohybovala v rozmezí od 1000 Kč do 1 500 000 Kč, přitom průměrná výše jedné pokuty činila 33 834 Kč.

Graf 6: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - ČOI

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

4.1.5 Peněžítá plnění uložená Krajskou hygienickou stanicí

Tabulka 6: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - KHS

	Počet předaná rozhodnutí v letech 2013–2023	Tempo růstu/poklesu od roku 2013 - vyjádřeno v %
2013	66	xxx
2014	45	-31,82
2015	48	-27,27
2016	54	-18,18
2017	33	-50,00
2018	88	33,33
2019	111	68,18
2020	1037	1471,21
2021	1103	1571,21
2022	1193	1707,58
2023	112	69,70

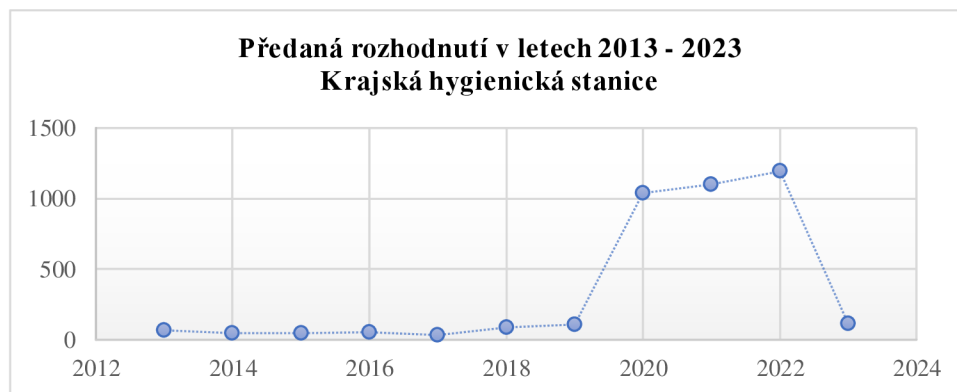
Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

V tabulce č. 6 jsou uvedeny počty předaných peněžítých plnění CÚ pro Ústecký kraj, které byly uloženy Krajskou hygienickou stanicí. Nejčastěji se jedná o pokuty v blokovém řízení na místě nezaplacené uložené dle zákona č. 258/200 o ochraně veřejného zdraví.

Bazický index udává, že od roku 2013 vzrostl počet předaných pokut o necelých 70 %, přičemž podíl na celkovém počtu předávaných pokut k vymáhání ve sledovaném období činil 1, 14 %. Výše předávaných pokut se pohybovala v rozmezí od 200 Kč do 317 000 Kč, přitom průměrná výše jedné pokuty činila 2 160 Kč.

Nárůst v letech 2020–2022 zapříčinily především pokuty uložené v souvislosti s porušováním zákonem stanovených ochranných opatření z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/.

Graf 7: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - KHS

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

4.1.6 Peněžítá plnění uložená Oblastním inspektorátem práce

Tabulka 7: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 -Oblastní inspektorát práce

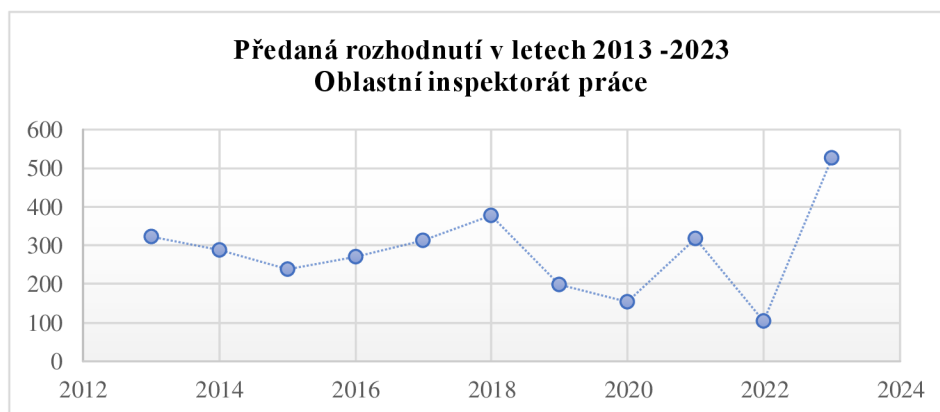
	Předaná rozhodnutí v letech 2013–2023	Tempo růstu/poklesu od roku 2013 - vyjádřeno v %
2013	323	xxx
2014	287	-11,15
2015	239	-26,01
2016	271	-16,10
2017	314	-2,79
2018	378	17,03
2019	199	-38,39
2020	154	-52,32
2021	319	-1,24
2022	104	-67,80
2023	526	62,85

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

V tabulce č. 7 jsou uvedeny počty předaných peněžítých plnění CÚ pro Ústecký kraj, které byly uloženy Oblastním inspektorátem práce. Nejčastěji se jedná o pokuty ve správním řízení na místě nevybrané uložené dle zákona č. 435/2004 o zaměstnanosti a zákona č. 251/2005 o inspekcii práce a dalších.

Bazický index udává, že od roku 2013 vzrostl počet předaných pokut o necelých 63 %, přičemž podíl na celkovém počtu předávaných pokut k vymáhání ve sledovaném období činil 0,91 %. Tempo růstu vzrostlo nejvíce v roce 2023, jinak se po zbytek období pohyboval v průměru. Výše předávaných pokut se pohybovala v rozmezí od 500 Kč do 5 230 000 Kč, přitom průměrná výše jedné pokuty činila 30 980 Kč.

Graf 8: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - Oblastní inspektorát práce

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

4.1.7 Peněžítá plnění uložená Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí

Tabulka 8: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - SZPI

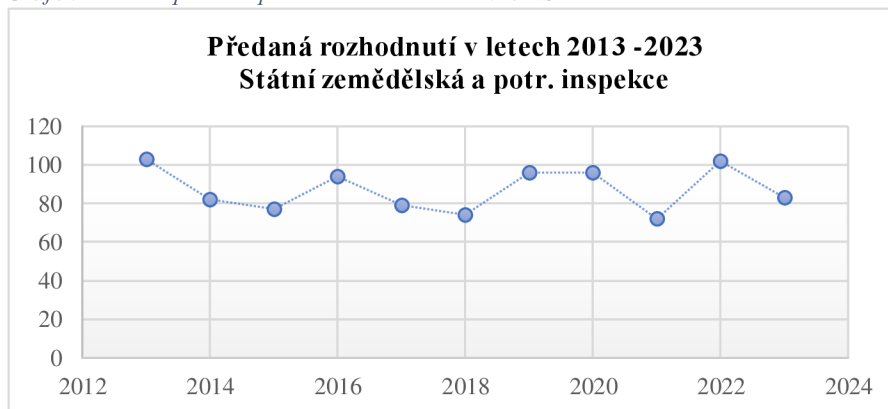
	Předaná rozhodnutí v letech 2013–2023	Tempo růstu/poklesu od roku 2013 - vyjádřeno v %
2013	103	xxx
2014	82	-20,39
2015	77	-25,24
2016	94	-8,74
2017	79	-23,30
2018	74	-28,16
2019	96	-6,80
2020	96	-6,80
2021	72	-30,10
2022	102	-0,97
2023	83	-19,42

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

V tabulce č. 8 jsou uvedeny počty předaných peněžítých plnění CÚ pro Ústecký kraj, které byly uloženy Státní zemědělskou a potravinářskou inspekcí. Nejčastěji se jedná o pokuty ve správním řízení na místě nevybrané uložené dle zákona č. 110/1997 Zákon o potravinách a tabákových výrobcích a dalších.

Bazický index udává, že od roku 2013 klesl počet předaných pokut o necelých 20 %, přičemž podíl na celkovém počtu předávaných pokut k vymáhání ve sledovaném období činil 0,28 %. Tempo růstu se ve sledovaném období razantně nekolísalo a pohybovalo v průměru. Výše předávaných pokut byla ukládána v rozmezí od 500 Kč do 1 000 000 Kč, přitom průměrná výše jedné pokuty činila 18 587 Kč.

Graf 9: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - SZPI

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

4.1.8 Peněžítá plnění uložená Úřadem práce

Tabulka 9: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - ÚP ČR

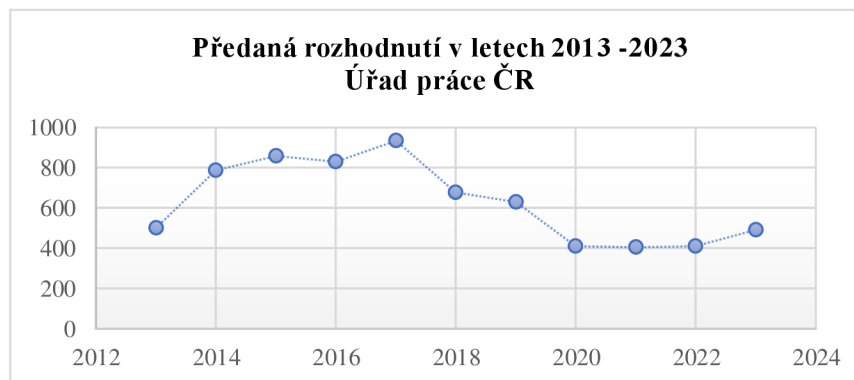
	Předaná rozhodnutí v letech 2013–2023	Tempo růstu/poklesu od roku 2013 - vyjádřeno v %
2013	501	xxx
2014	788	57,29
2015	857	71,06
2016	830	65,67
2017	934	86,43
2018	677	35,13
2019	631	25,95
2020	409	-18,36
2021	405	-19,16
2022	411	-17,96
2023	491	-2,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

V tabulce č. 9 jsou uvedeny počty předaných peněžítých plnění CÚ pro Ústecký kraj, které byly uloženy Úřadem práce ČR. Nejčastěji se jedná o rozhodnutí vrácení přeplatků sociálních dávek (pomoc v hmotné nouzi, podpora v nezaměstnanosti, doplatek za bydlení, příspěvek na mobilitu, dávky pěstounské péče, příspěvek na zvláštní pomůcku apod.), dle zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti a zákona č. 111/2006 o pomoci v hmotné nouzi.

Bazický index udává, že od roku 2013 klesl počet předaných pokut o 2 %, přičemž podíl na celkovém počtu předávaných pokut k vymáhání ve sledovaném období činil 2,03 %. Tempo růstu se ve sledovaném období razantně nekolísalo a pohybovalo v průměru. Výše předávaných rozhodnutí byla ukládána v rozmezí od 100 Kč do 1 504.000 Kč, přitom průměrná výše jednoho rozhodnutí činila 10 823 Kč.

Graf 10: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - ÚP ČR

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

4.1.9 Peněžítá plnění uložena obcemi – blokové pokuty

Tabulka 10: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 -Obce – blok. pokuty §106

	Předaná rozhodnutí v letech 2013-2023	Tempo růstu/poklesu od roku 2013 - vyjádřeno v %
2013	382	xxx
2014	791	107,07
2015	825	115,97
2016	858	124,61
2017	1065	178,80
2018	2018	428,27
2019	2270	494,24
2020	1669	336,91
2021	1460	282,20
2022	1443	277,75
2023	1307	242,15

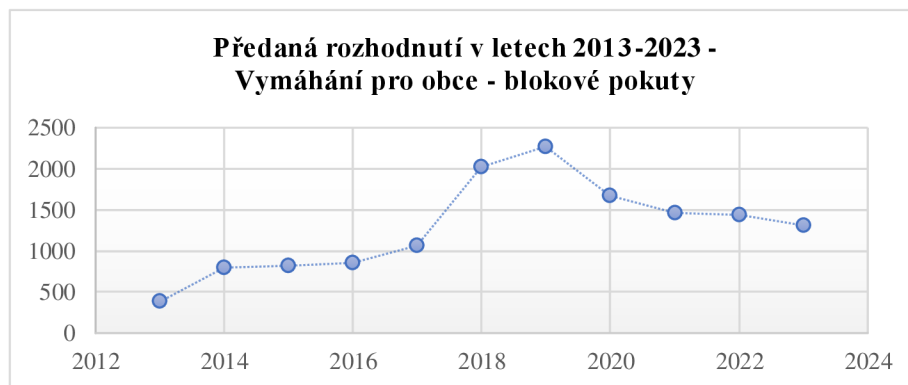
Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR, 2023

V tabulce č. 11 jsou uvedeny počty předaných rozhodnutí, které byly uloženy obcemi a předány k vymáhání CÚ pro Ústecký kraj v souladu § 106 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád. Jedná se především o pokuty na místě nezaplacené uložené městskou policií a dále pokuty a náklady řízení uložené obcemi ve správních řízeních.

Bazický index udává, že od roku 2013 vzrostl počet předaných rozhodnutí o 242 %, přičemž podíl na celkovém počtu předávaných pokut k vymáhání ve sledovaném období činil 4,12 %. Tempo růstu se ve sledovaném období mělo od 2017 růstový potenciál. Jednou příčinou bylo doporučení z let 2015–2017 tehdejší ombudmanky ČR Anny Šabatové a také NKÚ, aby obce nezatěžovali dlužníky vymáháním bagatelních pohledávek soudním exekutorem, ale aby využily možnost vymáhání rozhodnutí obecným správcem daně (CÚ).

Výše předávaných rozhodnutí byla ukládána v rozmezí od 100 Kč do 651 000 Kč, přitom průměrná výše jednoho rozhodnutí činila 2.271 Kč

Graf 11: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - Obce – blok. pokuty §106

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR, 2023

4.1.10 Peněžítá plnění uložena Hasičským sborem

Tabulka 11: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - Hasičský sbor

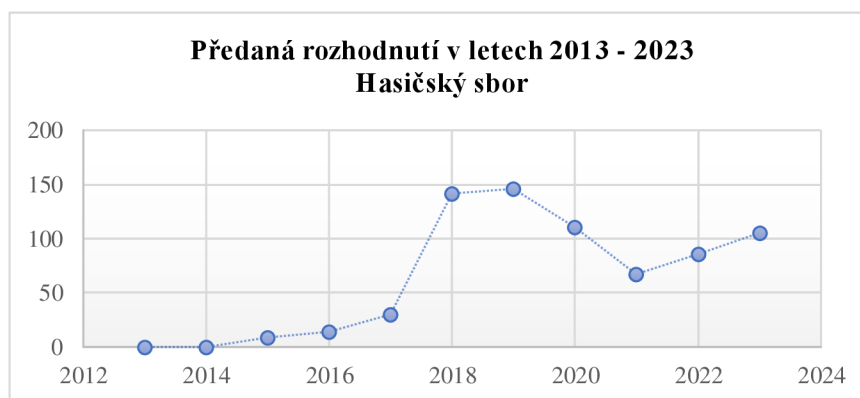
	Předaná rozhodnutí v letech 2013–2023	Tempo růstu/poklesu od roku 2013 - vyjádřeno v %
2013	0	xxx
2014	0	0,00
2015	9	9,00
2016	14	14,00
2017	30	30,00
2018	142	142,00
2019	146	146,00
2020	111	111,00
2021	67	67,00
2022	86	86,00
2023	105	105,00

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

V tabulce č. 12 jsou uvedeny počty předaných správních rozhodnutí, které byly uloženy Hasičským sborem a předány k provedení exekučního vymáhání CÚ pro Ústecký kraj. Nejčastěji jsou rozhodnutí ukládána dle zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně, a to za nedodržení povinností zaměstnavatele (únikové cesty, značení, vadné hasící přístroje apod.) a dále za chybnou manipulaci s ohněm (vznik požáru, veřejné ohrožení apod.).

Bazický index udává, že od roku 2013 vzrostl počet předaných rozhodnutí o 105 %, přičemž podíl na celkovém počtu předávaných pokut k vymáhání ve sledovaném období činil 0,21 %. Výše předávaných rozhodnutí byla ukládána v rozmezí od 100 Kč do 1.500.000 Kč, přitom průměrná výše jednoho rozhodnutí činila 37.669 Kč.

Graf 12: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - Hasičský sbor

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR. 2023

4.1.11 Peněžítá plnění uložená Veterinární správou

Tabulka 12: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - Veterinární správa

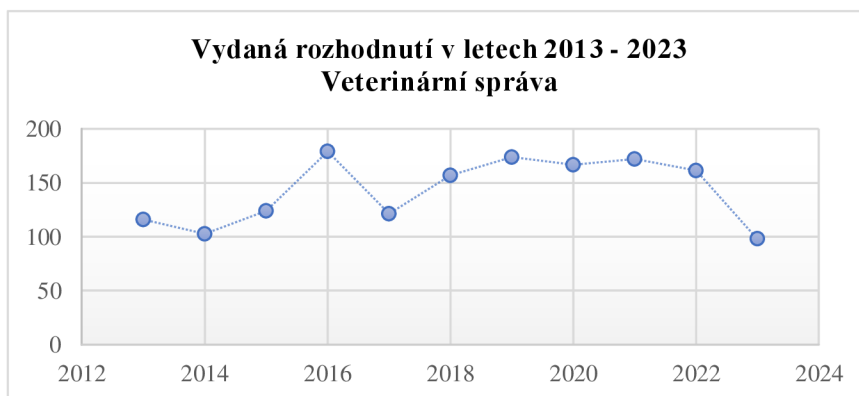
	Předaná rozhodnutí v letech 2013–2023	Tempo růstu/poklesu od roku 2013 - vyjádřeno v %
2013	116	xxx
2014	103	-11,21
2015	124	6,90
2016	179	54,31
2017	121	4,31
2018	157	35,34
2019	174	50,00
2020	167	43,97
2021	172	48,28
2022	161	38,79
2023	98	-15,52

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR, 2023

V tabulce č. 13 jsou uvedeny počty předaných správních rozhodnutí, které byly uloženy Veterinární správou a předány k provedení exekučního vymáhání CÚ pro Ústecký kraj. Nejčastěji jsou rozhodnutí ukládána dle zákona č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích, plemenářského zákona č. 154/200 Sb. a veterinárního zákona č. 166/1999.

Vzhledem k tomu, že údaje v tabulce byly ze systému CÚ staženy k 31.12.2023, a veterinární správa předává rozhodnutí s časovým odstupem cca 2 měsíců, lze predikovat, že tempo růstu k roku 2023 neklesne a zůstane v průměru minulých let. Podíl na celkovém počtu předávaných pokut k vymáhání ve sledovaném období činil 0,46 %. Výše předávaných rozhodnutí byla ukládána v rozmezí od 100 Kč do 300.000Kč, přitom průměrná výše jednoho rozhodnutí činila 7.088 Kč

Graf 13: Předaná peněžítá plnění v období 2013–2023 - Veterinární správa

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat z interního systému CS ČR, 2023

4.2 Přehled a rozbor vydaných exekučních příkazů v letech 2013–2023

Tabulka 13: Přehled a rozbor vydaných exekučních příkazů v letech 2013–2023

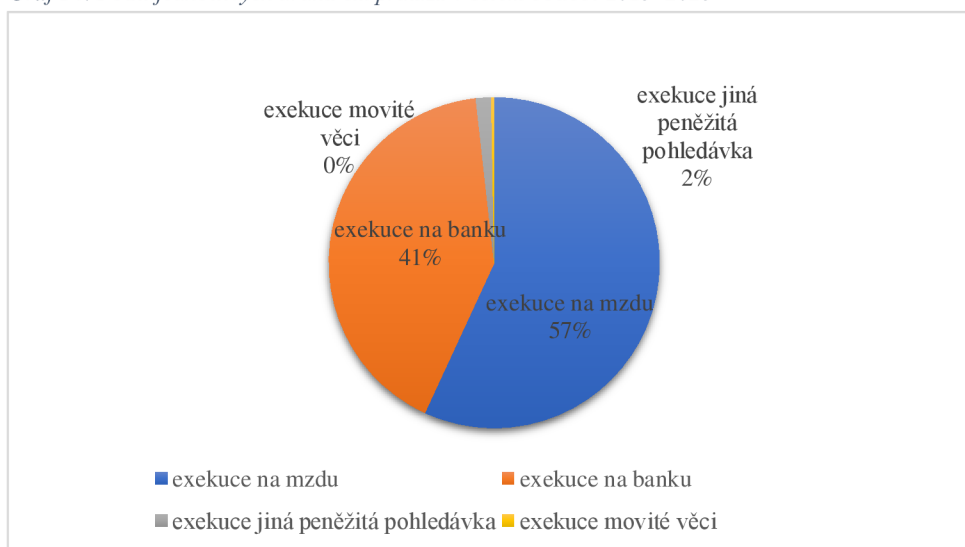
	exekuce mzdu	na exekuce bank. účet	na exekuce JPP	exekuce věci	movité	exekuční příkazy celkem	tempo růstu/poklesu od roku 2013 - vyjádřeno v %
2013	4750	2542	2	33		7327	xxx
2014	5374	2586	18	63		8041	9,74
2015	5933	3163	49	73		9218	25,81
2016	7153	4781	147	123		12204	66,56
2017	6137	6283	166	5		12591	71,84
2018	6722	4578	451	0		11751	60,38
2019	8052	6705	343	4		15104	106,14
2020	5152	4457	216	0		9825	34,09
2021	5535	4293	152	5		9985	36,28
2022	4620	3695	81	4		8400	14,64
2023	3943	2950	36	1		6930	-5,42

Zdroj: Vlastní zpracování. Výročních zprávy CS ČR. 2023

Ve sledovaném období bylo dělenou správou pro Ústecký kraj vystaveno celkem 111 376 exekučních příkazů. Graf č. 15 znázorňuje podíl jednotlivých druhů rozhodnutí z celkovém počtu vydaných.

Z výsledků vyplývá, že největší podíl 57 % připadá na ex. příkaz na mzdu, dále pak 41 % na ex. příkaz na bankovní účet a zbylá 2 % spadají k exekucím na jinou peněžitou pohledávku. Toto pořadí vychází z aktuální praxe referentů CÚ, kteří primárně vydávají exekuční příkazy k zaměstnavateli dlužníka.

Graf 14: Podíl jednotlivých druhů ex. příkazů v celém období 2013–2023

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat CS ČR. 2023

Důvodem tohoto rozhodnutí je získání delší lhůty k vymáhání (max. 20 let) oproti ex. příkazům k poskytovateli bankovních služeb, kde je maximální lhůta stanovena na 6 let od vydání rozhodnutí. Je tak zajištěna delší doba, potřebná k vymožení dlužné částky, nežli je přistoupeno k prekluzi nedoplatku. Při zjištění nového zaměstnavatele dlužníka vystavuje CÚ tzv. Rozhodnutí o pokračování v nařízených srážkách, které navazuje na původní exekuční příkaz. Toto rozhodnutí se zasílá pouze zaměstnavateli, a to datovou schránkou. Je tak zajištěn princip hospodárnosti.

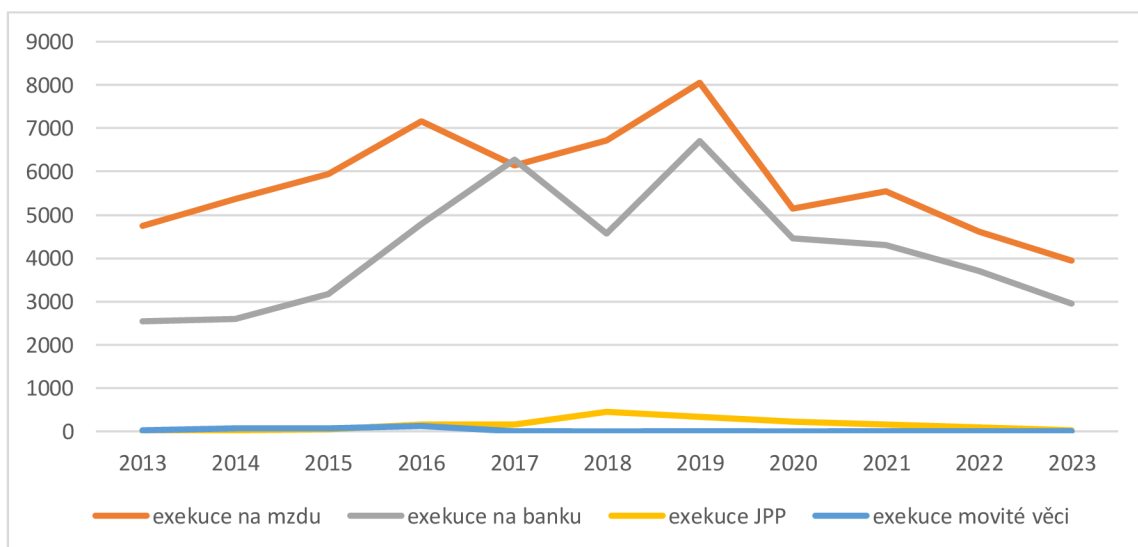
Naopak v případě exekučního příkazu na bankovní účet dlužníka je výhodou znát aktuální zůstatek, případně pohyb na účtu. Lze tak rychle a efektivně zajistit inkaso celé dlužné částky. V roce 2017 byl v CS spuštěn nový centrální exekuční systém MED (modul evidence dražeb), který umožnil zasílání hromadných součinnostní dotazů buď do jednotlivých bank, nebo později do centrální evidence účtů. Systematickým a automatickým zpracováváním součinnostních odpovědí z bank se podařilo rychleji a ve větším počtu vydávat ex. rozhodnutí na účty dlužníků. Jak je patrné z tabulky č. 14, od roku 2017 mělo vydávání ex. příkazů do banky vzestupnou tendenci.

Stejná příčina stojí i za nárůstem ex. příkazů na jinou peněžitou pohledávku. Systém MED umožnil od roku 2017 referentům efektivněji zpracovávat součinnostní dotazy a odpovědi z pojišťoven, stavebních spořitelů, penzijních fondů, ale i od 3. osob (např. věznic).

Exekuční příkazy na věci movité se až na rok 2016, kdy jich bylo vydáno 123, téměř nevystavovaly. Při zjišťování důvodu, proč se tomu tak děje, byl proveden rozhovor s příslušnými referenty, kteří mají pravomoc provádět místní šetření s cílem tento typ exekuce vystavit. Dle jejich zkušeností jsou u fyzických osob na vině socioekonomické aspekty oblasti a zadluženost chronických dlužníků. U právnických osob se velmi často jedná o společnosti, které na určeném místě podnikání nesídlí, jsou v úpadkům, případně na sebe vyhlásily bankrot.

Z časové osy (graf č. 16) je patrné, že největší nárůst vydávání ex. příkazů spadá do období let 2016–2019. Jak již bylo zmíněno výše, jednou z hlavních příčin byl přechod na nové systémy, a to jak zdrojový systém VSD, tak exekuční systém MED. V tzv. covidovém období z let 2020–2021 a dále je patrné postupné snižování vydávání příkazů. Zaměstnanci celního úřadu vykonávali svou práci i v nařízené práci z domova, a to díky vzdálenému přístupu. Vydávání exekučních příkazů tedy nebylo nijak narušeno ani omezeno a bylo plynule vykonáváno dál. Na snižující se tendenci mělo největší vliv postupné klesání počtu předávaných pokut k vymáhání (u policie ČR pokles až o 59 %). V období pandemie se také méně pokut ukládalo, což vedlo k tzv. lavinovému efektu v dalších letech. V následujícím období od roku 2022 a dále se tedy pracovalo se stále nižším objemem peněžitých plnění předaných k vymáhání.

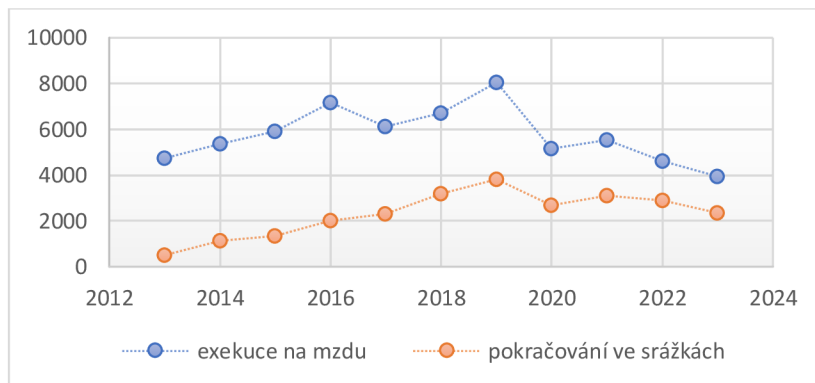
Graf 15: Časová osa jednotlivých druhů ex. příkazů v letech 2013–2023

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat CS ČR. 2023

4.2.1 Exekuční příkaz srážkami ze mzdy

Graf 16: Exekuční příkaz srážkami ze mzdy v období 2013–2023

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat CS ČR, 2023

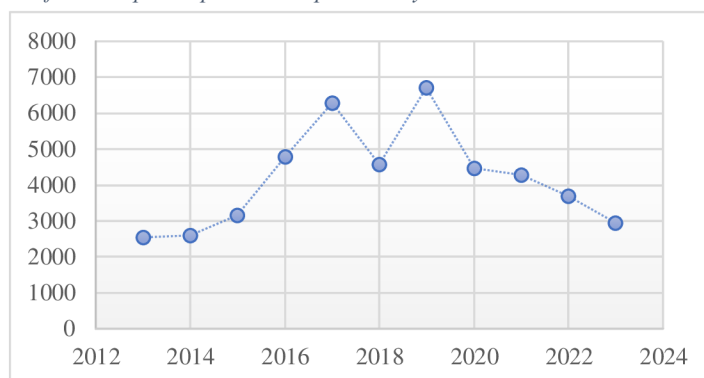
Nejvyšší objem vystavených ex. příkazů na mzdu byl ve sledovaném období dosažen v roce 2019 a dále již klesal. Nedílnou součástí exekučního řízení v rozhodnutí ex. příkazu na mzdu je vydávání Rozhodnutí v pokračování v nařízených srážkách, které dle grafu č. 17 kopíruje tempo příkazu srážky ze mzdy. Jedná se pokračovací rozhodnutí k původnímu (prvnímu) exekučnímu příkazu na mzdu, kdy pořadí pohledávky se řídí dnem doručení prvního exekučního příkazu prvnímu plátcí mzdy (jiného příjmu). I když se nejedná o nově vystavenou exekuci, je potřeba k tomuto rozhodnutí přihlížet, neboť umožňuje pružně reagovat na aktuální pracovní zařazení dlužníků.

Další institut, který CS při nařizování srážek ze mzdy využívá, je Rozhodnutí o nezabavitelné částce, které následuje po zjištění, že dlužník pobírá mzdu u více plátců. Celní úřad vydaným rozhodnutím určí, jakou část ze základní nezabavitelné částky nemají jednotliví plátcí srážet. Tyto rozhodnutí se v grafu č. 17 nezohledňují, neboť doplňují již vydaná rozhodnutí o pokračování v nařízených srážkách.

Celkově bylo ve sledovaném období vystaveno 63 371 ex. příkazů na mzdu a 25 371 rozhodnutí o pokračování v nařízených srážkách. V průměru se v letech 2013–2023 tedy jedná o 251 rozhodnutí za rok na 1 pracovníka oddělení vymáhání.

4.2.2 Exekuční příkaz příkázáním pohledávky z účtu

Graf 17: Ex. příkaz příkázáním pohledávky z účtu v období 2013–2023

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat CS ČR, 2023

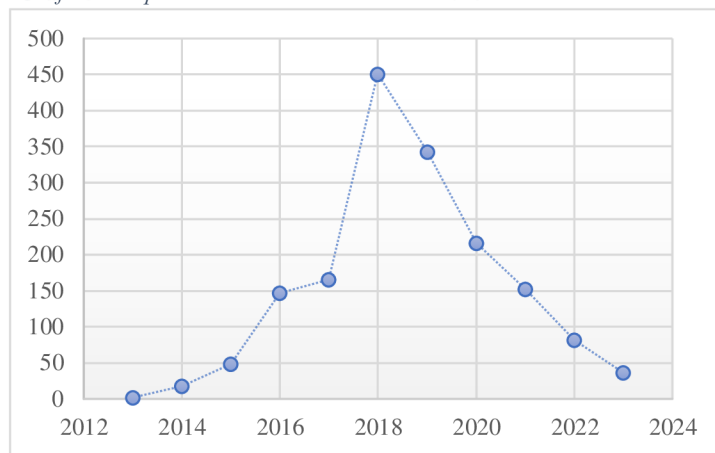
Stejně jako u ex. příkazů na mzdu bylo největšího objemu vystavených ex. příkazů na pohledávku z účtu dosaženo v roce 2019 a dále je již patrný pokles. I zde se projevil přechod na nový exekuční systém MED v roce 2017, který umožnil pružnější a sofistikovanější spolupráci s dotázanými bankami v rámci součinnostních dotazů. V rámci odpovědi z CEU (centrální evidence účtů) a z konkrétních bankovních institutů, je možné získat aktuální informace o pohybu na účtech, aktuální zůstatky, případně, zda jsou účty zatíženy předchozími exekucemi. Pro efektivní proces vymáhání je důležité sledovat, ze kterých (aktivních – živých) účtů finanční prostředky přicházejí, nebo v případě nulových účtů, tyto vůbec nevystavovat.

V rámci tohoto druhu exekuce byl v minulosti také využívána možnost vydání exekuce na účet manžela/ky povinného. Po zjištění (dotaz do rejstříku smluv), zda se jedná SJM a v případě, že není možné postihnout jiný majetek dlužníka, bylo možné k tomuto kroku přistoupit. Těchto druhů exekucí ale nebylo vydáno tolik, aby zásadním způsobem ovlivnili vývoj počtu vydaných rozhodnutí. V zásadě se jednalo cca o 15 rozhodnutí v letech 2018-2020.

Z grafu č. 14 vyplývá, že ex. příkaz pohledávky z účtu je druhým nejčastějším nástrojem, který je k vymáhání využíván. V průměru ve sledovaném období jedná o 140 rozhodnutí za rok na 1 pracovníka oddělení vymáhání. Vzhledem k tomu, že banky mají ze zákona povinnost dotčené účty sledovat po dobu 6 měsíců od nabytí právní moci, je tento nástroj využíván k vymáhání o něco méně. V případě vystavení ex. příkazu na účet je stanovena prekluzní lhůta na 6 let od jeho vydání (proti ex. příkazu na mzdu, kde je stanoveno 20 let od vydání). V případě, že se jedná o nulový účet, exekuce se z důvodu hospodárnosti opakovaně nevydává.

4.2.3 Exekuční příkaz na jinou peněžitou pohledávku

Graf 18: Ex. příkaz na JPP v období 2013–2023

Zdroj: Vlastní zpracování dle dostupných dat CS ČR, 2023

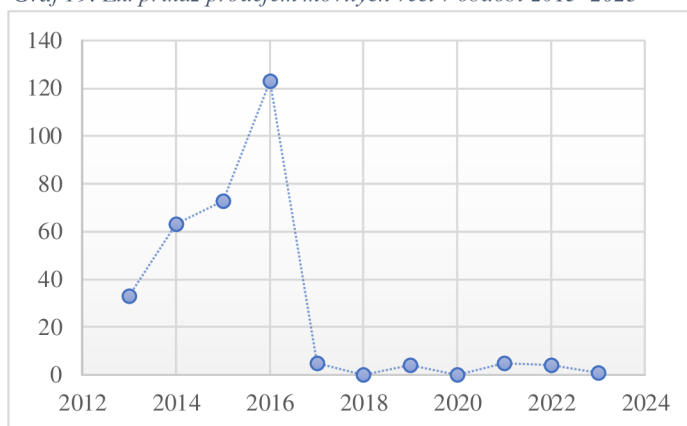
Graf č.18 ukazuje, že ex. příkazů na jinou peněžitou pohledávku bylo nejvíce vystaveno v roce 2018. Nejčastěji se exekvovali pohledávky u životních pojištění, dále pak u penzijních fondů, daňové bonusy ze mzdy a peněžní prostředky v úschově o osob ve výkonu trestu. Od roku 2018 bylo díky novému systému MED umožněna efektivnější a rychlejší komunikace s podlužníky (pojišťovny, stavební spořitelny, penzijní fondy apod), která vedla k vyššímu počtu ukládání tohoto typu ex. příkazu. Dle zjištění tak bylo v roce 2018 využito maximum z možných nařízení JPP. V roce 2023 se jednalo už pouze o desítky případů, neboť socioekonomický status u většiny dlužníků, u kterých se nedaří dlouhodobě aktivně vymáhat, tento druh ex. příkazu neumožňuje (nevlastní životní pojištění, penzijní fondy, apod, kterým by se daly postihnout).

Do dubna roku 2020 byl často využíván institut JPP na daňový bonus u zaměstnavatele, ale v uvedeném roce byla schválena novela OSŘ (§312), která daňový bonus tak nově zařadila mezi příjmy, na které se nevztahuje exekuce JPP.

V případě exekuce JPP u životního či penzijního pojištění je důležitá doba, po kterou je smlouva uzavřena (min. 2 roky) a částka odkupného – pokud je splněna doba spoření a je na ni nárok. Často nastává situace, kdy CS vydá rozhodnutí o ukončení smlouvy o pojištění, ale z odkupného se CS pohledávka neuhradí, neboť je v horším pořadí a odkupné v nedodatečné výši.

4.2.4 Exekuční příkaz prodejem movitých věcí

Graf 19: Ex. příkaz prodejem movitých věcí v období 2013–2023

Zdroj: Vlastní zpracování. 2023

Jak je patrné z grafu č. 20, od roku 2016, kdy bylo vystaveno 123 exekučních příkazů na věci movité, využívá CS tento vymáhací nástroj jen minimálně. Dle sdělení referentů oddělení Vymáhání, kteří mají pravomoc tento ex. příkaz vystavovat, je velmi obtížné u dlužníků najít majetek, který by nespadal do věcí osobní potřeby, nebo měl takovou hodnotu, aby se jej CÚ vyplatilo zabavit. Velmi často se jedná o osoby trvale žijících ve vyloučených lokalitách, s minimálním, nebo žádným majetkem a kteří obývají nájemní byty. Současně se jedná o osoby s více exekucemi a velkým osobním zadlužením.

V letech 2018–2023 bylo se provedlo přibližně 60 výjezdů místních šetření u cca 700 osob (s výlukou v letech 2020 a 2021) s cílem přimět dlužníky k úhradě nedoplatků na místě či domluvou, případně provést exekuci na věci movité. Při prozkoumávání interních dat bylo zjištěno, že exekuční příkaz prodejem movitých věcí je nástroj, který se v praxi CÚ téměř nevyužívá. I zde se projevuje socioekonomický status obyvatel Ústeckého kraje. Dle dat zveřejněných ČSU²⁶ je Ústecký kraj spolu s Moravskoslezským nejvíce postižen nezaměstnaností. I když se její průměrná míra v ČR pohybuje kole 3 %, v těchto oblastech je často nad 5 %. K 31.1.2024 se v Ústeckém kraji pohybovala až na hranici 6 %²⁷. Stejně je tomu tak i se zatížením jinými exekucemi. Dle Exekutorské komory je k 1.2.2024 Ústecký kraj suverénně první v počtu obyvatel, zatížených exekucemi. Jedná se podíl 11,07 % obyvatel, přičemž druhý v pořadí (Moravskoslezský kraj) má podíl osob v exekuci 7,16 %²⁸.

²⁶ Zdroj: [Podíl nezaměstnaných osob v ČR a krajích, 2005-2023 | ČSÚ \(czso.cz\)](#), ze dne 18. 2. 2024

²⁷ Zdroj: [Podíl nezaměstnaných osob v krajích k 31. 1. 2024 | ČSÚ v Českých Budějovicích \(czso.cz\)](#) ze dne 18.2.2024

²⁸ Zdroj: [Otevřená data o exekucích \(ekcr.info\)](#), ze dne 18.2.2024

Pokud se pominou věci osobní potřeby, které nelze exekučně zabavit, je zde prostor pro využití EP prodejem movitých věcí i při zabavení vozidla. Toto se však v praxi neděje, neboť i když z registru vozidel referent zjistí, že dlužník vozidlo vlastní, musí ho fyzicky nalézt a osobně zabavit, což je v praxi nereálné.

4.2.5 Exekuční příkaz prodejem nemovitých věcí

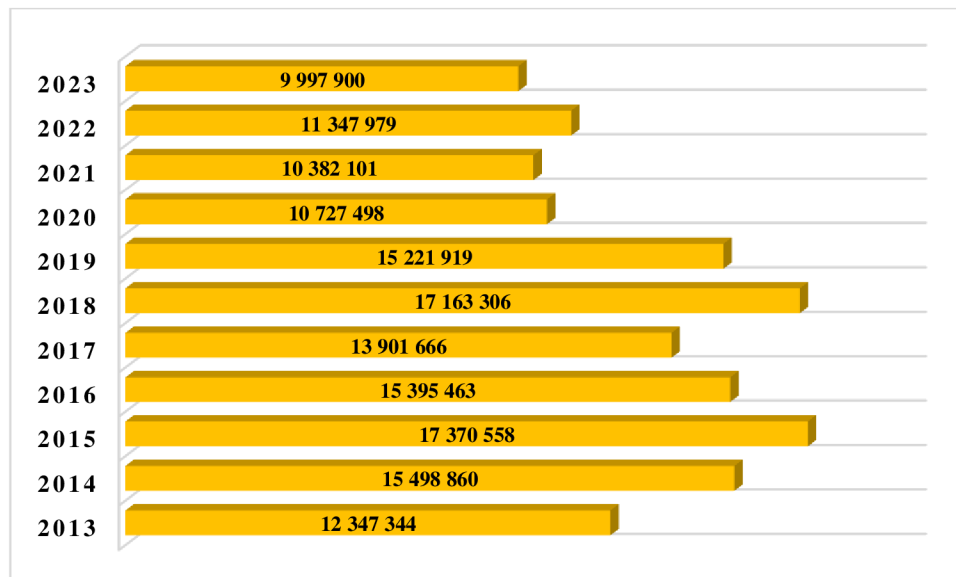
Ze stejných důvodů, jako se nevyužívá nařízení exekuce prodejem movitých věcí, se nevyužívá exekuce prodejem nemovitých věcí. Tato lze nařídit v případě, že součet dlužných částek u jednoho dlužníka přesáhne 30 000 Kč. V tomto případě CÚ nejvíce využívá možnost zápisu zástavního práva k nemovitostem dlužníků a vyčkává, zda výnos po vykonání dražby uspokojí pohledávku u CS. V naprosté většině případů, nebývá CS první v pořadí, a proto dražby sama nevykonává. Je z důvodu efektivity a hospodárnosti.

Dle zkušeností referentů z oddělení Vymáhání, v případech, kdy je CS první v pořadí při zápisu zástavního práva k pohledávce do katastru nemovitostí, dlužníci svůj nedoplatek uhradí v co nejkratší lhůtě, aby se vyhnuli provedení dražby nemovitosti.

Od roku 2019 bylo oddělením Vymáhání vystaveno 92 zápisů zástavního práva do katastru nemovitostí. Rozmezí výše nedoplateků při vystavení zástavního zápisu do katastru nemovitostí se pohybuje od 3.500 Kč do 11 042 000 Kč. K 31. 12. 2023 byly zástavním právem zatíženy pohledávky v celkové výši 24 000 000 Kč.

4.3 Vývoj částky vymožené v exekčním řízení v letech 2013–2023

Graf 20: Exekučně vymožená částka v období 2013–2023 (v mil.)

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z výročních zpráv CS pro Ústecký kraj. 2023

V grafu č. 20 jsou uvedeny částky, které byly inkasovány výhradně po nařízení exekuce na příslušný účet CÚ pro Ústecký kraj s předčíslem 35, a to vždy od 1. 1. do 31. 12. daného roku. Nejedná se o dobrovolné platby, ani platby z daňových přeplatků. Tyto finanční prostředky se váží i k vymáhaným nedoplatkům minulých let. Vzhledem k tomu, že exekuční příkaz může být hrazen po dobu několika let klidně i s přestávkami, nevypovídá tato částka o hodnotě, kterou CÚ daný rok vymohl, pouze o hodnotě připsaných finančních prostředků.

Vzhledem k tomu, že účet, určený na inkaso exekučních částek je jeden pro všechny typy exekucí, není možné rozklíčovat, jaká částka přišla, z kterého druhu exekuce. Exekuční nedoplatky se hradí průběžně. V případě exekuce na mzdu jsou prostředky inkasovány až 20 let od jeho vydání. Důležité je pořadí a přednost pohledávky. Například ze starobního důchodu, který je nižší než klasický příjem od zaměstnavatele, se dostane CÚ na řadu klidně až za 8–10 let. U příkazů vedených na účet přicházejí platby buď po nabytí právní moci, nebo po uplynutí pro banky povinné 6ti měsíční sledovací lhůty.

4.3.1 Odpisy nedobytných nedoplatků

Tabulka 14 : Přehled odpisů v období 2013–2023

rok	odpisy – počet	odpisy – částka
2013	286	170 686
2014	207	487 992 711
2015	12	409 203
2016	346	50 539 292
2017	3 630	60 410 072
2018	899	23 230 472
2019	6 746	19 845 655
2020	3 858	83 904 300
2021	3 138	78 864 670
2022	2 387	45 524 537
2023	2 964	17 109 765

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z výročních zpráv CS pro Ústecký kraj. 2023

Na **počtu odpisů** mají největší podíl pokuty udělené PČR cizím státním příslušníkům, dlouhodobě nezaměstnaným a bezdomovcům. Tyto jsou prakticky nevyhnutelné. U nerezidentů, kteří nemají v ČR trvalý pobyt, žádný majetek ani bankovní účty, se udělené pokuty velmi těžko vymáhají. Další položkou u počtu odpisů jsou dlužníci, kteří byli po skončení svého insolvenčního řízení soudem osvobozeni od placení dosud neuhrazených pohledávek. Jedná se o ty pohledávky, které sice vznikly do zahájení ins. řízení, ale nebyly ze své podstaty (mimosmluvní sankce) přihlášeny jako pohledávky ke splacení. Jedná se v podstatě o naturální obligace, které CÚ nemá právo vymáhat, ale pokud se dlužník rozhodne, může je dobrovolně uhradit. Pokud se tak nestane, CÚ je eviduje na pozici odpisů, než nastane doba jejich prekluze.

Na **výši odpisů** mají naopak největší podíl závazky firem, které se ocitly v insolvenci, nebo to jsou společnosti s ukončením podnikáním v tzv. likvidaci, případně po výmazu z OR. Jedná se především o nedoplatky uložené ČOI nebo ČIŽP. K 31. 12. 2023 bylo v likvidaci 159 společností, které mají u CS nedoplatky v celkové výši 110 000 000 Kč. (z toho 98 000 000 Kč je rozloženo mezi 5 společnostmi).

4.3.2 Prekluze daňových nedoplatků

Tabulka 15: Prekluze daňových nedoplatků v období 2013-2023

	prekluze – počet	prekluze – částka
2013	7 608	46 946 796
2014	7 396	25 659 809
2015	16 228	19 325 385
2016	20 425	25 162 366
2017	31 578	48 910 221
2018	13 545	25 972 781
2019	10 673	30 670 010
2020	9 949	16 817 815
2021	11 443	508 100 986
2022	1 782	47 613 264
2023	17 493	44 019 545

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z výročních zpráv CS pro Ústecký kraj. 2023

Na prekluzi daňových nedoplatků se opět velkou mírou podílí pokuty uložené cizím státním příslušníkům, dále pak nedoplatky u dlužníků, kteří byli osvobozeni od placení dosud neuhrazených nedoplatků dle rozhodnutí soudů v insolvenčních řízeních, zemřelých dlužníků a v neposlední řadě se jedná o notorické neplatiče, kteří nemají žádný postižitelný majetek, a tudíž nelze učinit úkon k prodloužení lhůty vymáhání a po 6ti letech tak nastává prekluze nevyvožitelného nedoplatku.

Dále se na poměrně často prekludují nedoplatky předané k vymáhání Úřadem práce, kdy se jedná o vrácení neprávem obdržených kompenzací (příspěvek na péči, příspěvek na pomůcku (automobil), sociálním příspěvkem apod.) Zde se prekluzní lhůta zkracuje na tři až pět let – dle příslušného zákona (kapitola 5.6.9). V některých případech tuto lhůtu v podstatě nic nestaví, a tudíž velmi rychle (vzhledem k ostatním předaným pokutám) dochází k prekluzi. 3letá lhůta pro vrácení kompenzace začíná běžet od výplaty poslední dávky a v některých případech se stává, že ukladatel (ÚP) předá rozhodnutí k vymáhání i po několika měsících či letech, kdy byla dávka neoprávněně vyplacena, čímž výrazně zkracuje dobu, po kterou je možné provést vymáhací kroky, případně nařídit exekuci a poměrně záhy nastává prekluze.

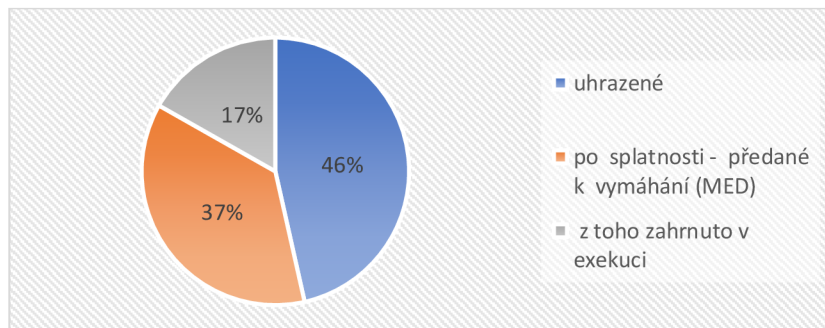
U právnických osob se jedná o nedoplatky vyšší hodnoty. Tyto byly většinou přihlášeny jako pohledávky do likvidace společnosti, případně v rámci insolvenčního řízení.

Tzv. **Milostivé léto** – zákon o mimořádném odpuštění a zániku některých nedoplatků, který se částečně dotknul i nedoplatků vymáhaných celní správou se do prekluzí nedoplatků projevil jen minimálně. Tato možnost zproštění se dluhu byla dlužníky využita

ve velmi omezeném množství. Na CÚ pro Ústecký kraj ji využili pouze jednotky daňových subjektů. Konkrétně se jednalo o 4 subjekty s žádostmi o odpuštění částek ve výši 500 Kč, 500 Kč, 12 037Kč a 868 771 Kč.

4.4 Výsledky a zhodnocení efektivity vymáhání CÚ pro Ústecký kraj

Graf 21: Předané daňové nedoplatky se splatností od 1.1.2018 - 31.12.2023

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních dat CS ČR. 2023

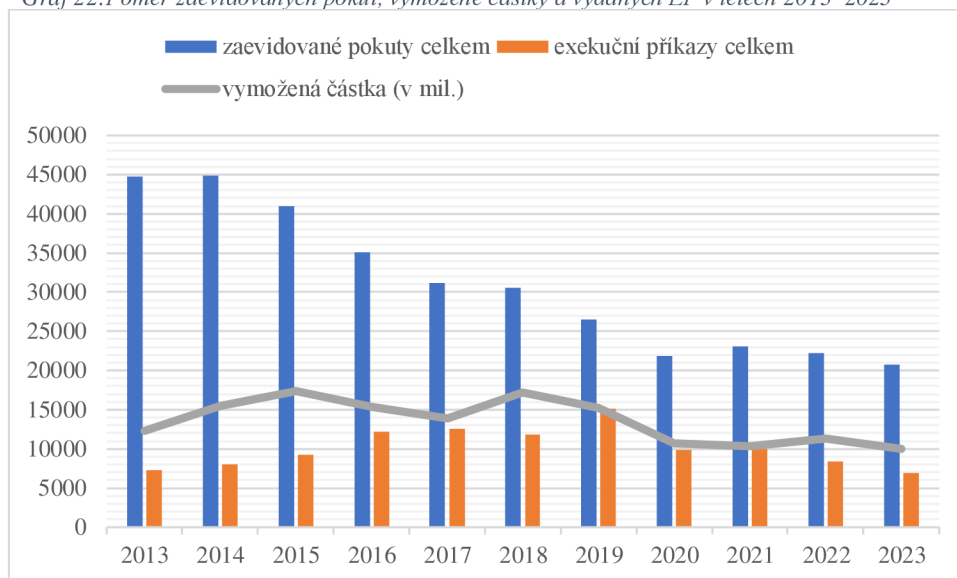
Při zhodnocení efektivity vymáhání je také nutné upozornit, (graf č. 21) jaké množství daňových nedoplateků bylo z celkového množství všech nedoplateků k aktivnímu vymáhání předáno. Graf č. 21 znázorňuje rozdělení všech nedoplateků, které CÚ zaevidoval v rozmezí let 2018–2023 (151 651 ks). Za období uplynulých 6ti let²⁹ se 46 % (70 491 ks) zaevidovaných peněžitých plnění uhradilo bez nutnosti vydání exekučního příkazu. Zbýlých 54 % (81 160 ks) nedoplateků, kterým uplynula doba splatnosti v řádném termínu se tak staly vymahatelnými a byly převedeny do vymáhacího systému MED, kde bylo zahájeno provádění součinnostních vymáhacích úkonů. U 31 % (25 483 ks) z nich byl zjištěn aktivní účet, zaměstnavatel či jiná postižitelná peněžitá pohledávka, u které byla nařízena daňová exekuce. Tento poměr byl platný k 31.12.2023.

Ze získaných dat vyplývá, že daňová exekuce byla nařízena u třetiny nedoplateků po splatnosti, které byly k vymáhání předány. Od postoupení nedoplateků celnímu úřadu docházelo a i nadále dochází k prověřování postižitelného majetku či mzdy, takže tento stav nelze považovat za pevný ukazatel efektivity vymáhání dělenou správou CS, neboť k úhradě nedoplateků a stejně tak i k nařízení exekuce bude docházet průběžně v rozmezí řádu let, až do doby jejich úhrady, odpisu či prekluze (nedoplatek nelze vybrat a vymáhat po uplynutí 6 let od jeho splatnosti, v případě nařízení exekuce srážkami ze mzdy jedná o dobu 20 let a je-li daň zajištěna zástavním právem, její právo ji vymáhat zaniká uplynutím 30 let).

²⁹ Období od 1.1.2018 -31.12.2023 bylo vybráno vzhledem k lhůtám daným ustanovením § 153 a § 160 DŘ, kdy prekluze nedoplatku nastává po 6ti letech, pokud nebyl učiněn platný úkon k jejímu prodloužení.

4.5 Vyhodnocení účinnosti exekučního řízení

Graf 22: Poměr zaevidovaných pokut, vymožené částky a vydaných EP v letech 2013–2023

Zdroj: Vlastní zpracování dle dat z výročních zpráv CS pro Ústecký kraj, 2023

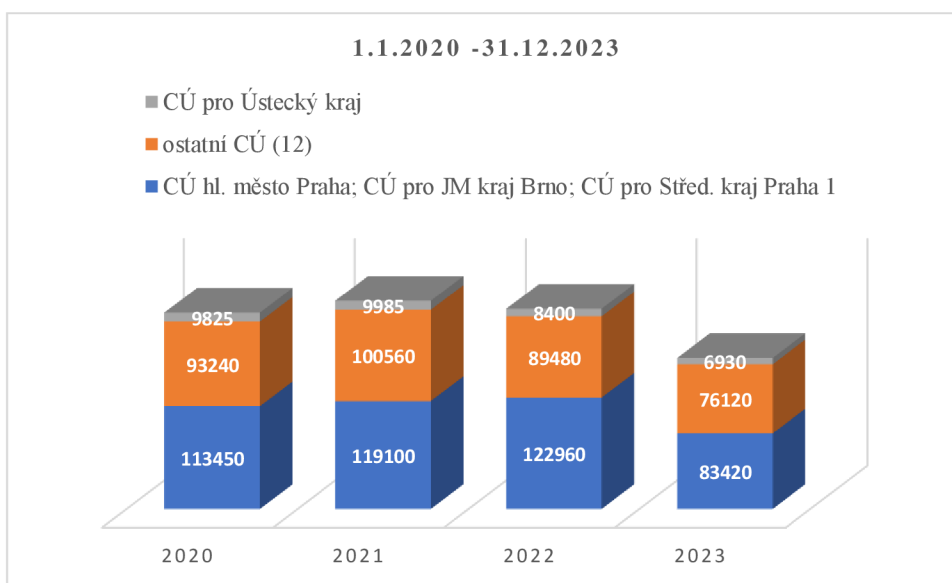
Graf č. 21 ukazuje poměr předaných pokut, vydaných exekučních příkazů a vývoj vymožené částky v uvedeném období. Jak již bylo zmíněno v kapitole 4.3. podíl inkasa nelze jednoznačně vyhodnotit za jednotlivé roky, neboť k úhradě nedoplatků dochází průběžně v rozmezí několika let, dle splatnosti a druhu ex. příkazu. Co je zde ale patrné, je úbytek předávaných peněžitých plnění k vymáhání. Od roku 2013 klesl jejich počet o 59 % (24 000 rozhodnutí). Při prozkoumání a porovnání s ostatními indikátory grafu nemá toto snížení významný vliv na vydávání ex. příkazů ani na inkaso vymáhaných finančních prostředků. I zde je patrný úbytek, ale zdaleka ne tak dramatický, jako u evidence pokut. Otázkou zůstává, zda klesající trend je odpovědí na tzv. období covidové pandemie z let 2020 a 2021, kdy PČR ukládala méně pokutových bloků na místě neuhrazených. Jak je patrné, v tomto období ukladatelé předávali méně pokut k vymáhání, což zřejmě vedlo k lavinovému efektu, kdy se po následujících letech pracuje s menším objemem nedoplatků, a tudíž se vydal menší počet exekučních příkazů.

I částka, která byla v daných letech exekučně inkasována se výrazně nemění, a to i přes schopnost pružnějšího vydávání exekučních příkazů, díky nasazení nového interního systému MED na přelomu let 2017/2018. Svůj podíl na tom mají různé okolnosti. Jako příklad lze uvést, každoročně vzrůstající nezabavitelné částky (od 1.1.2021 do 31.12.2023 nárůst o 73 %), které není možno postihnout v rámci exekuce na mzdu. Současně se také

projevuje socioekonomický status obyvatel Ústeckého kraje s dlouhodobě nejvyšší nezaměstnaností a nejvyšším zadlužením jinými a vícečetnými exekucemi.

Z výsledků za sledované období vyplývá, že se složení a počet exekučních příkazů výrazně – s mírnými výkyvy – nezměnil, a to ani v průběhu covidové pandemie v letech 2020 a 2021. Tempo růstu/poklesu se měnilo dle aktuální situace (nárůst díky novému systému a pokles v covidovém období pandemie). Rok 2023 je na úrovni roku 2013, přičemž největší objem vydaných exekucí spadá do let 2017-2019 a dále má již mírně klesající tendenci.

Graf 23: Porovnání vydaných EP dělenou správou CÚ pro Ústecký kraj se všemi CÚ ČR

Zdroj: Vlastní zpracování dle poskytnutých interních dat CS ČR. 2024

Při posouzení počtu vydaných ex. příkazů (graf č. 23) v období 2020–2023 za všechny CÚ v ČR se CÚ pro Ústecký kraj řadil v průměru na 8 pozici z 15ti porovnávaných úřadů. Zhruba 50 % všech vydaných ex. příkazů bylo vydáno třemi největšími Celními úřady, a to CÚ pro hlavní město Prahu, dále pak CÚ pro Jihomoravský kraj a CÚ pro Středočeský kraj. Zbýlých 50 % ex. příkazů vydali ostatní CÚ (12), mezi nimiž se CÚ pro Ústecký kraj průměrně řadil na 6. pozici.

Podíl vydaných ex. příkazů CÚ pro Ústecký kraj v rámci všech vydaných ex. příkazů za CS ČR se ročně pohyboval v rozmezí 3,8 % až 4,53 %. Tato hodnota nijak dramaticky neklesá, ale ani nestoupá, spíše kopíruje trend v celé CS. Klesající tempo růstu ve vydávání ex. příkazů je od roku 2021 patrné v celé CS ČR.

4.6 Doporučení a návrhy k efektivnějšímu vymáhání

Dělení správa CÚ pro Ústecký kraj zpracovává jako věcně a místně příslušný orgán velké množství předaných daňových nedoplatků. K jejich vymáhání využívá z 98 % institutu ex. příkazu na mzdu a ex. příkazu pohledávky z účtu. Dále je v menší míře využíváno exekuce na jinou peněžní pohledávku a v případě nedoplatku vyššího jak 30 000 Kč zástavního zápisu k zjištěné nemovitosti. Jako další nástroj lze využít ex. příkaz na věci movité, který není v současné době nikterak využíván. Při vymáhání se CÚ jako obecný správce daně řídí principy efektivity a hospodárnosti vymáhání a v neposlední řadě také ochranou dlužníka před neúměrným zatěžováním a navyšováním existujících nedoplatků. Lze vycházet z předpokladu, že pokud se průměrná výše nedoplatku pohybuje v řádu 1600 Kč, je neúměrné a neekonomické (vzhledem k nákladům na provedení) k tomuto dluhu zabavovat a dražebně prodávat majetek dlužníků. Současně se zde projevuje neexistence jakéhokoliv postížitelného majetku povinných dlužníků, který lze touto exekucí zabavit.

Referenti v rámci součinnostních dotazů mohou mimo jiné nahlížet do centrálního registru vozidel a díky tomu mají možnost případně zjištěné vozidlo postihnout daňovou exekucí na věci movité. Aby tato forma exekuce byla efektivní, je nutné vůz fyzicky nalézt a zabavit, což je v praxi celkem nereálné.

Jako řešení se nabízí, že v případě, kdy by tato exekučně postižená vozidla byla aktivně zobrazována v elektronickém centrálním registru přeplatků a nedoplatků CS (CEPAN) u povinných dlužníků, do které mají přístup jak zaměstnanci celní správy ČR – např. mobilní skupiny dálničních hlídek, tak také příslušníci PČR – např. dopravní policie, bylo by možné při silniční kontrole dlužníka upozornit, že se vystavuje riziku zabavení automobilu, případně poznávací značky, a to z důvodu vystavené exekuce na konkrétní automobil a přimět ho tak úhradě svých nedoplatků. V extrémním případě toto vozidlo odstavit a zabezpečit tak, aby si jej příslušní referenti, kteří vydali oprávněný ex. příkaz na movitou věc (automobil) mohli převzít. Jednalo by o obdobnou situaci, jako je tomu v případě pravomoci odebírání registračních poznávacích značek za nezaplacené dopravní pokuty dle zákona č. 418/2021 Sb.

Dalším prostředkem, jak zvýšit efektivitu vymáhání je sjednotit lhůty pro vymáhání nedoplatků, předaných všemi ukladateli Celní správě jako obecnému správci daně. Prekluzní

lhůta a maximální délka lhůty vymáhání nedoplatku dělenou správou se obecně řídí § 153 a § 160 DŘ. V souladu s těmito ustanoveními nelze nedoplatek vybrat a vymáhat po uplynutí 6 let od jeho splatnosti, pokud není učiněn přípustný vymáhací úkon, který by tuto lhůtu pozastavil či prodloužil. V případě většiny řízení, které jsou předány Úřadem práce ČR k vymáhání CÚ se jedná o lhůty v délce 3–5 let, kdy například u zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti tuto lhůtu neprodlužuje žádný provedený exekuční úkon a po 5ti letech od vyplacení dávky nárok na vymáhání zaniká. Tato doba je k procesu vymáhání poměrně krátká. A co víc, i když se podaří CU kompenzaci určenou k vymáhání postihnout ex. příkazem, po pěti letech od jejího vyplacení nastává prekluze bez ohledu na probíhající exekuci. Pokud by se i na tato peněžítá plnění uplatnila ustanovení DŘ v plném rozsahu (včetně maximálních lhůt), nedocházelo by tak rychle prekluzím a bylo by možné vybrat a postihnout větší počet těchto druhů nedoplatků, uložených Úřadem práce.

5 Závěr

Tato práce se zabývala výhradně dělenou správou Celního úřadu pro Ústecký kraj. Předmětem výzkumu bylo sledování složení a počet pokut a peněžitých plnění, která byla předána k vymáhání CÚ pro Ústecký kraj, jako věcně a místně příslušnému orgánu správce daně a současně byl sledován počet a druh vydávaných exekučních příkazů s přihlédnutím k vymožené částce inkasované v jednotlivých letech. Rozhodné období bylo stanoveno na roky 2013-2023. Přičemž data z roku 2023 jsou uvedena pouze pro předběžné doplnění, protože v čase jejich stahování z interního systému (k 31.12.2023) ještě nebyla úplně kompletní.

Předmětem práce nebylo posoudit kolik bylo uloženo pokut a peněžitých plnění PČR a ostatními ukladateli, ale jak se v čase měnilo složení těchto pokut, v jakém množství se CÚ pro Ústecký kraj předávaly, jakým způsobem je CÚ vymáhal, případně jak celý tento proces ovlivnilo období covidové pandemie v letech 2020 a 2021.

Při průzkumu údajů, týkající počtu a výše podávaných peněžitých plnění bylo zjištěno, že největší část na složení vybraných daňových nedoplatků mají pokuty uložené PČR, jejichž podíl v celkovém počtu činil 85 %. Od roku 2013 do roku 2023 klesl počet předaných daňových nedoplatků o 53 %, přičemž největší podíl na tom měla PČR, u které klesl počet předaných pokutových bloků k vymáhání o celých 59 %. Ostatní ukladatelé dle zjištění předávají nedoplatky celkem stabilně s menšími výkyvy, jen KHS měla při zhodnocení předaných nedoplatků v letech 2020 a 2021 při tzv. covidové pandemii, zaznamenán významný nárůst (cca 1600 %) pokut uložených za nedodržení pandemických opatření. V roce 2023 se jejich počet dostal opět na předpandemické období.

V případě vydávání exekučních příkazů a snižující se počet předaných daňových nedoplatků k vymáhání, nebylo prokázáno, že by tento klesající trend měl výrazný vliv na vydávání exekučních příkazů. Současně bylo zaznamenáno, že největší nárůst vydaných exekucí spadá do období let 2017-2019, kdy CS uvedla do provozu nový vymáhací systém, který umožnil efektivnější využívání hromadných součinnostních dotazů v návaznosti na jednodušší vystavování exekučních příkazů. Proto je v tomto období patrný nárůst vydaných ex. příkazů. V letech 2020 a 2021 došlo z důvodu covidové pandemie k útlumu –

snížení předávaných pout k vymáhání ostatními ukladateli – a tento trend je patrný do současnosti.

Při porovnávání částky, která byla v průběhu vybraného období inkasována na exekuční účet CU pro Ústecký kraj bylo konstatováno, že tato částka nemůže odpovídat skutečné hodnotě vymožených nedoplatků v jednotlivých letech, neboť se váže k nedoplatkům z let minulých a současně k minulým i nově vydaným exekučním příkazům s různou dobou platnosti. V práci bylo poukázáno na to, snižující se trend předávaných pokut nemá zásadní vliv na snížení počtu vydaných exekucí. Při srovnání také vyšlo najevo, že částka, která je inkasována v rámci exekucí kopíruje trend jejich vydávání.

Při zkoumání druhů exekucí vyšlo najevo, že z 98 % referenti využívají exekučních nástrojů v podobě exekuce na mzdu a exekuce na účet povinného. Vzhledem k socioekonomickému statusu většiny notorických dlužníků (často nezaměstnaní, s nízkými příjmy, bez majetku, s více exekucemi) se velmi málo či spíše vůbec nevyužívá exekuce na věci movité např. vozidla dlužníků. Toto se však v praxi neděje, neboť i když z registru vozidel referent zjistí, že dlužník vozidlo vlastní, musí ho fyzicky nalézt a osobně zabavit, což je v praxi nereálné.

V rámci nalezení dalších potencionálních možností vymáhání bylo doporučeno zvážení, zda by v centrálním registru přeplatků a nedoplatků (CEPAN), do kterého při dopravní kontrole řidičů nahlíží jak celní správa, tak PČR, bylo u povinných dlužníků zaznamenáno, že se jedná o vozidlo s nařízenou exekucí a toto bylo možno zajistit, případně přimět dlužníky s výstrahou odebrání vozidla či registrační značky k úhradě nedoplatku.

K efektivnějšímu vymáhání by také přispělo sjednocení maximálních lhůt k vymáhání. Prekluzní lhůta a maximální délka lhůty vymáhání nedoplatku dělenou správou se obecně řídí § 153 a § 160 DŘ. V souladu s těmito ustanoveními nelze nedoplatek vybrat a vymáhat po uplynutí 6 let od jeho splatnosti, pokud není učiněn přípustný vymáhací úkon, který by tuto lhůtu pozastavil. U většiny řízení, které Úřad práce ČR předává k vymáhání se jejich lhůty se řídí speciálními zákony (např. Zákon č. 111/2006 Sb., o hmotné nouzi a další). Lhůta k vymáhání je stanovena v délce tří až pěti let i v případě, že je nařízeno exekuční rozhodnutí.

Pokud by se i na tato peněžitá plnění uplatnila ustanovení DŘ v plném rozsahu (včetně maximálních lhůt), měl by CÚ větší časovou dotaci k provedení vymáhacích úkonů, nedoplatky by nebylo možné tak rychle odepisovat a prekludovat, což by mohlo vést k vyšší úspěšnosti při vymáhání těchto nedoplatků.

Seznam použitých zdrojů

Monografie

- Baxa, J., a další. 2011.** *Daňový řád. Komentář. II. díl.* Praha : Wolters Klugwer ČR, a.s., 2011. str. 808. ISBN 978-80-7357-564-9.
- Breburda, J. 2021.** *Exekuce srážkami ze mzdy.* Olomouc : ANAG, spol. s r.o., 2021. str. 536. ISBN 978-80-7554-308-0.
- Cychelský, L., Kahounová, J. a Hindls, R. 1996.** *Elementární statistická analýza.* Praha : Management Press, 1996. str. 302. ISBN 80-85943-18-2.
- Grossová, M. 2002.** *Exekuce na peněžitě plnění v současné právní praxi.* Praha : Linde Praha, a.s., 2002. str. 703. ISBN 80-7201-332-X.
- Grůň, L. 2009.** *Finanční právo a jeho instituty.* Praha : Linde Praha, 2009. str. 345. ISBN 978-80-7201-745-4.
- Jánošíková, P., Mrkývka, P. a kol. 2016.** *Finanční a daňové právo.* Plzeň : Aleš Čeněk, s.r.o., 2016. str. 430. ISBN 978-80-7380-639-2.
- Karfíková, M. a kol. 2018.** *Teorie finančního práva a finanční vědy.* Praha : Wolters Kluwer ČR, 2018. str. 356. ISBN 978-80-7552-935-0.
- Lichnovský, O., Ondrýsek, R. a kol. 2016.** *Daňový řád. Komentář.* Český Těšín : C. H. Beck, 2016. str. 938. ISBN 978-80-7400-604-3.

Interní zdroje Celní správy ČR

- Generální ředitelství cel. 2016.** *Postupy při aplikaci některých ustanovení zákona o základních registrech.* [Vnitřní předpis]. Praha : Generální ředitelství cel - odbor analýzy a informační podpory, 22. 12 2016. čj. 87/2016.
- Bálintová, J. 2016.** *Přihlašování pokut uložených v přestupkovém řízení do dědického řízení.* [Metodická informace]. Praha : Generální ředitelství cel, 2016. 56/2016.
- Brázdilík, D. 2021.** *Vybraná problematika insolvenčního řízení týkající se vymáhání peněžitého plnění (mimoslužbních sankcí) v průběhu oddlužení.* [Metodická informace č. 6/2021]. Praha : Generální ředitelství cel ČR, 2021. čj. 5776-2/2021-900000-303.
- Brázdilík, D.; Klímová, L. 2022.** *Postupy a lhůty při vymáhání nedoplatků nad 500 000 Kč.* [Vnitřní předpis]. Praha : Generální ředitelství cel, 2022. 23/2022.
- Brázdilík, D.; Klímová, L. 2021.** *Mezinárodní pomoc při vymáhání Finančních pohledávek.* [Metodická informace č. 30/2021]. Praha : Generální ředitelství cel, 10. 12 2021. čj.34879/2021-900000-303.
- Generální ředitelství cel. 2020.** *Postup celních úřadů při odpisu nedoplatku daní spravovaných celními orgány v postavení správce daně.* [Vnitřní předpis]. Praha : Generální ředitelství cel, 2020. 83/2016.
- Hanáková, P. 2022.** *Intranet Celní správy ČR. Stanovisko k používání výstupů z aplikace CEPAN při provádění testu vratitelnosti.* [stanovisko]. Praha : Generální ředitelství cel ČR, 23. 08 2022. čj. 42939/2022-900000-303.
- Hortová, Z. 2021.** *Intranet Celní správy ČR - Metodika a Judikatura. Ukládání pokut orgány celní správy v režimu procesní dělené správy.* Praha : Celní správa ČR, 27. 04 2021. čj. 22675/2021-900000-303.
- Karásková, L. 2021.** *Posuzování běhu lhůty pro placení daně.* [Metodická informace]. Praha : Generální ředitelství cel, 2021. 28/2021.

Klímová, I. a Bezděk, P. 2023. *Výkon exekuce podle ustanovení § 106 správního řádu obecným správcem daně.* [metodická informace]. Praha : Generální ředitelství cel, 2023. čj. 2140/2023-900000-303.

Klímová, L.; 2020. *Dražby vykonávané celními úřady podle zákona 280/2009 Sb. daňový řád.* [Metodická informace č. 21/2020]. Praha : Generální ředitelství cel, 2020. čj. 15806/2020-620000-42.

Konečný, Jiří. 2012. *Základní registry.* [PW prezentace]. Praha : Generální ředitelství cel - odbor analýzy a informační podpory, 2012.

Internetové zdroje

Celní správa České republiky. Celní správa České republiky. *Nezaplacené pokuty za dopravní přestupky.* [Online] [Citace: 18. 01 2024.] https://www.celnisprava.cz/cz/dalsi-kompetence/nezaplacene_pokuty/Stranky/default.aspx.

Celní správa. 2022. Celní správa České republiky. *O nás: Celní správa ČR.* [Online] 11. 02 2022. [Citace: 08. 08 2023.] <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/celni-sprava.aspx>.

Celní správa. 2023. Nezaplacené pokuty za dopravní přestupky. *Celní správa.* [Online] 2023. [Citace: 01. 02 2024.] https://www.celnisprava.cz/cz/dalsi-kompetence/nezaplacene_pokuty/Stranky/default.aspx.

Celní správa. 2023. Organizační struktura Celní správy ČR. *Celní správa České republiky.* [Online] 08. 08 2023. [Citace: 08. 08 2023.] <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Stranky/organizacni-struktura-celni-spravy-ceske-republiky1.aspx>.

Celní správa. Celní správa České republiky. *O nás: Celní správa ČR.* [Online] [Citace: 08. 08 2023.] <https://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/celni-sprava.aspx>.

Česká národní banka. 2022. Česká národní banka. *Co je chráněný účet a jak jej zřídit a užívat?* [Online] 07. 02 2022. [Citace: 22. 09 2023.] <https://www.cnb.cz/cs/casto-kladene-dotazy/Co-je-chraneny-ucet-a-jak-jej-zridit-a-uzivat/>.

Český statistický úřad. 2023. Nejnovější údaje: Ústecký kraj. *Český statistický úřad.* [Online] 12. 12 2023. [Citace: 27. 01 2024.] <https://www.czso.cz/csu/xu/1-xu>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Podíl nezaměstnaných osob v ČR a krajích, 2005-2023.* Online. 2024. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/cr_od_roku_1989_podil_nezamestnanych. [cit. 2024-02-18].

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Podíl nezaměstnaných osob v krajích k 31. 1. 2024.* Online. 2024. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xc/mapa-podil-kraje>. [cit. 2024-02-18].
EXEKUTORSKÁ KOMORA ČR. *Statistiky.* Online. 2024. Dostupné z: <https://statistiky.ekcr.info/mapa>. [cit. 2024-02-18].

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Výroční zpráva Finanční správy ČR a Celní správy ČR – rok 2019.* Online. 2020. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/dane-a-ucetnictvi/dane/danove-a-celni-statistiky/zpravy-o-cinnosti-financni-a-celni-sprav/2019>. [cit. 2024-03-04].

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Výroční zpráva Finanční správy ČR a Celní správy ČR – rok 2020.* Online. 2021. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/dane-a-ucetnictvi/dane/danove-a-celni-statistiky/zpravy-o-cinnosti-financni-a-celni-sprav/2020>. [cit. 2024-03-04].

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Výroční zpráva Finanční správy ČR a Celní správy ČR – rok 2021.* Online. 2022. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/dane-a-ucetnictvi/dane/danove-a-celni-statistiky/zpravy-o-cinnosti-financni-a-celni-sprav/2021>. [cit. 2024-03-04].

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Výroční zpráva Finanční správy ČR a Celní správy ČR – rok 2022.* Online. 2023. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/dane-a-ucetnictvi/dane/danove-a-celni-statistiky/zpravy-o-cinnosti-financni-a-celni-sprav/m>. [cit. 2024-03-04].

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Výroční zpráva Finanční správy ČR a Celní správy ČR – rok 2018.* Online. 2019. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/dane-a-ucetnictvi/dane/danove-a-celni-statistiky/zpravy-o-cinnosti-financni-a-celni-sprav/2018>. [cit. 2024-03-04].

NEJVYŠŠÍ KONTROLNÍ ÚŘAD ČR. *Správa peněžitých plnění ukládaných správními úřady a předávaných k vymáhání celním orgánům (tzv. dělená správa).* Online. 2014. Dostupné z: <https://www.nku.cz/assets/media/informace-13-26.pdf>. [cit. 2024-03-04].

Ombucman veřejných ochránce práv. 2018. *Obce musí bagatelní pohledávky vymáhat samy a nenavyšovat zbytečně dluh o náklady soudního exekutora.* *Ombucman veřejných ochránce práv.* [Online] © 2024 Kancelář veřejného ochránce práv, 31. 8 2018. [Citace: 1. 2 2024.] <https://www.ochrance.cz/aktualne/obce-musi-bagatelni-pohledavky-vymahat-samy-a-nenavysovat-zbytecne-dluh-o-naklady-soudniho/>.

Výroční zprávy o vybraných činnostech celního úřadu pro Ústecký kraj za rok 2018–2022. Online. Odd. Analýzy a informační podpory – CÚ pro Ústecký kraj, 2019–2023. Dostupné také z: [intranetu Celní správy ČR](#).

Legislativa

Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

Zákon č. 182/2023 Sb. o mimořádném odpuštění a zániku některých daňových dluhů

Zákon č. 418/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Zákon č. 300/2016 Sb. o centrální evidenci účtů

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci hmotné nouzi

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením

Nařízení vlády č. 595/2006 Sb., o způsobu výpočtu základní částky, která nesmí být sražena povinnému z měsíční mzdy při výkonu rozhodnutí, a o stanovení částky, nad kterou je mzda postizitelná srážkami bez omezení (nařízení o nezabavitelných částkách)

6 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

Seznam obrázků

Obrázek 1: Organizační struktura úřadů Celní správy ČR.....	15
Obrázek 2: Procesní model dělené správy.....	19
Obrázek 3: Schéma organizační struktury dělené správy pro Ústecký kraj.....	23
Obrázek 4: Schéma vzniku vymahatelného nedoplatku.....	30
Obrázek 5: Nezabavitelné částky v letech 2021–2023.....	46

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vymáhaná peněžitá plnění celkem a podíl předaných pokut od Policie ČR v letech 2013–2023.....	53
Tabulka 2: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 –Policie ČR.....	54
Tabulka 3: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - mobilní skupiny CS ČR a CS pro Ústecký kraj.....	55
Tabulka 4: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 ČIŽP.....	56
Tabulka 5: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 -ČOI.....	57
Tabulka 6: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - KHS.....	58
Tabulka 7: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 -Oblastní inspektorát práce.....	59
Tabulka 8: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - SZPI.....	60
Tabulka 9: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - ÚP ČR.....	61
Tabulka 10: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 -Obce – blok. pokuty §106.....	62
Tabulka 11: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - Hasičský sbor.....	63
Tabulka 12: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - Veterinární správa.....	64
Tabulka 13: Přehled a rozbor vydaných exekučních příkazů v letech 2013–2023.....	65
Tabulka 14: Přehled odpisů v období 2013–2023.....	74
Tabulka 15:Prekluze daňových nedoplatků v období 2013 2023.....	75

Seznam grafů

Graf 1:Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - ostatní ukladatelé (mimo PČR).....	51
Graf 2: Grafický přehled předaných peněžitých plnění a podíl předaných pokut Policií ČR v letech 2013–2023.....	52
Graf 3: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 –Policie ČR.....	54
Graf 4: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - mobilní skupiny CS ČR.....	55
Graf 5: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 ČIŽP.....	56
Graf 6: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - ČOI.....	57
Graf 7: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - KHS.....	58
Graf 8: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - Oblastní inspektorát práce.....	59
Graf 9: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - SZPI.....	60
Graf 10: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - ÚP ČR.....	61
Graf 11: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - Obce - blok. pokuty §106.....	62
Graf 12: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - Hasičský sbor.....	63

Graf 13: Předaná peněžitá plnění v období 2013–2023 - Veterinární správa	64
Graf 14: Podíl jednotlivých druhů ex. příkazů v celém období 2013–2023.....	65
Graf 15: Časová osa jednotlivých druhů ex. příkazů v letech 2013–2023	67
Graf 16: Exekuční příkaz srážkami ze mzdy v období 2013–2013	68
Graf 17: Ex. příkaz příkázáním pohledávky z účtu v období 2013–2023	69
Graf 18: Ex. příkaz na JPP v období 2013–2023	70
Graf 19: Ex. příkaz prodejem movitých věcí v období 2013–2023.....	71
Graf 20: Exekučně vymožená částka v období 2013–2023 (v mil.).....	73
Graf 21: Předané daňové nedoplatky se splatností od 1.1.2018 - 31.12.2023	77
Graf 22: Poměr zaevidovaných pokut, vymožené částky a vydaných EP v letech 2013–2023	78
Graf 23: Porovnání vydaných EP dělenou správou CÚ pro Ústecký kraj se všemi CÚ ČR	79

Seznam použitých zkratk

CEPAN – centrální evidence přeplatků a nedoplatků

CRS – centrální registr subjektů

CS – celní správa

ČIŽP – Česká inspekce životního prostředí

ČOI – Česká obchodní inspekce

DŘ – daňový řád

DS – datová schránka

EP – exekuční příkaz

E-Sat – spisová agenda

GŘC – Generální ředitelství cel

ISVS – informační systém veřejné správy

JPP – jiní peněžitá pohledávka

KHS – Krajská hygienická stanice

MED – el. systém CS – modul evidence dražeb

OSŘ – občanský soudní řád

OVM – orgán veřejné moci

PČR – policie České republiky

SZPI – Státní zemědělská a potravinářská inspekce

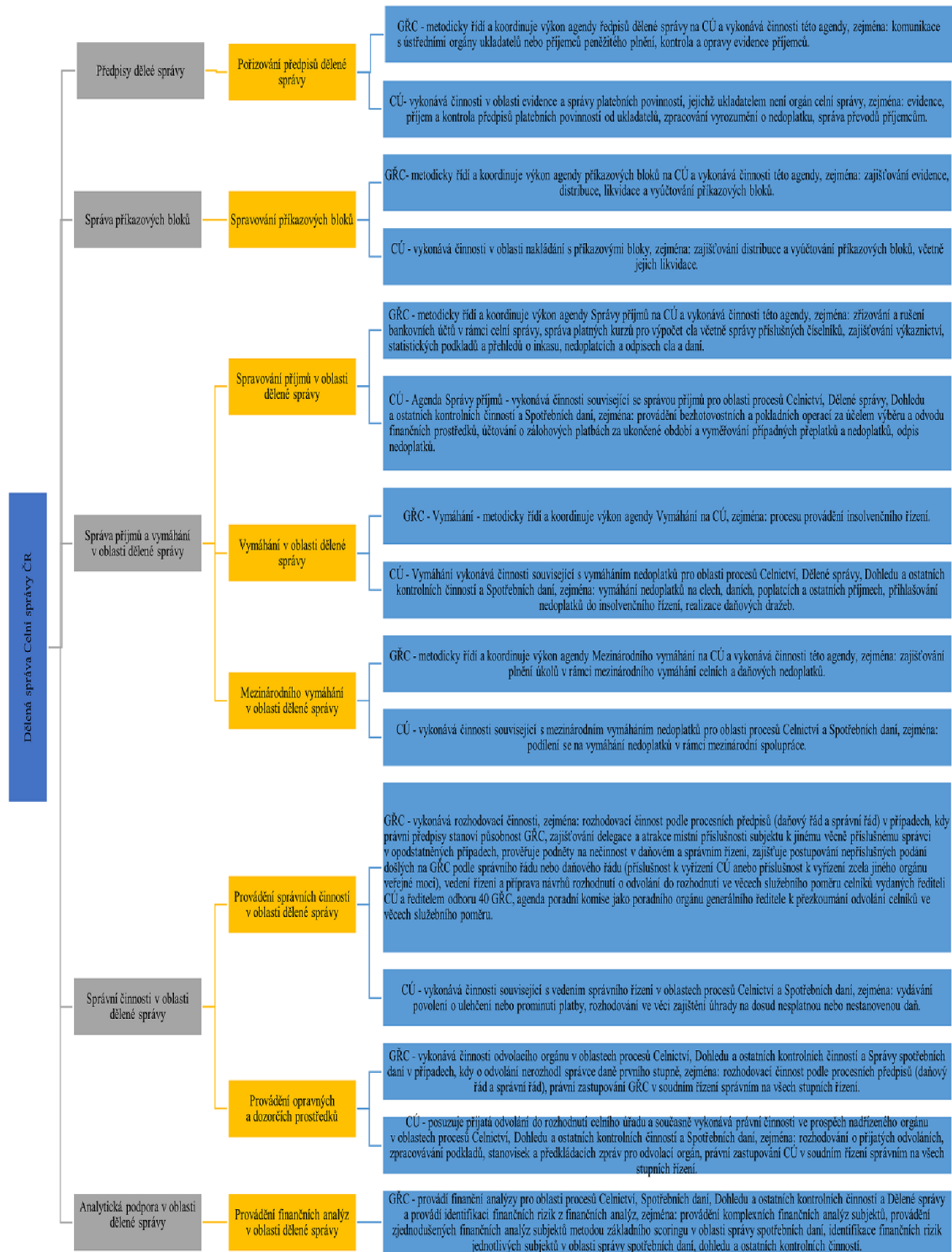
ÚP – úřad práce

VSD – el. systém CS – vnitrostátní daně

7 Přílohy

Příloha č. 1

Podrobný procesní model dělené správy Celní správy ČR

Vlastní zpracování, Celní správa ČR. Procení model CS. Intranet CS ČR.2023